

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomických teorií

Bakalářská práce

Příčiny a důsledky světové ekonomické krize v roce 2008

Iveta Kravcová

© 2018 ČZU v Praze

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Iveta Kravcová

Podnikání a administrativa

Název práce

Příčiny a důsledky světové ekonomické krize v roce 2008

Název anglicky

Causes and consequences of the global economic crisis in 2008

Cíle práce

Cílem této práce je analyzovat příčiny a důsledky světové ekonomické krize v roce 2008. V teoretické části budou charakterizovány pojmy týkající se finanční krize. Cílem praktické části práce je na základě analýzy zjistit, jaký dopad měla světová ekonomická krize v roce 2008 na podnikatelské subjekty v ČR, jak se ekonomické subjekty s krizí vypořádaly a jaký měla průběh. Hlavní otázkou bude, proč se některé subjekty s touto skutečností neuměly vyrovnat a na jiné měla minimální dopad.

Metodika

Bakalářská práce bude mít teoretickou a praktickou část. V teoretické části bude použita deskriptivní metoda, studium odborných knih a internetových zdrojů. V praktické části bude využita komparativní metoda a metoda analýzy. Komparativní metoda bude využita při porovnání dvou konkrétních ekonomických subjektů v době krize. Metoda analýzy bude využita pro rozbor příčin a důsledku světové ekonomické krize.

Doporučený rozsah práce

30 – 40 stran

Klíčová slova

Hospodářský cyklus, hospodářská krize, finanční krize, deprese, deflace, nezaměstnanost, recese, příčiny krize, důsledky krize.

Doporučené zdroje informací

- KLVAČOVÁ, Eva. Světová ekonomická krize: příčiny, projevy, perspektivy. Praha: Professional Publishing, 2009. ISBN 9788074310126.
- KUBŮ, Eduard, Jindřich SOUKUP a Jiří ŠOUŠA, ed. Fenomén hospodářské krize v českých zemích 19. až počátku 21. století: cyklický vývoj ekonomiky v procesu graduující globalizace. Praha: Nová tiskárna Pelhřimov, 2015. ISBN 978-80-7464-774-1.
- MORRIS, Charles R. Krotitelé trhů: inspirujte se příběhy George Sorose, Warrena Buffetta a Paula Volckera. Brno: Computer Press, 2010. ISBN 9788025128732.
- NOURIEL ROUBINI AND STEPHEN MIHM. Crisis economics: a crash course in the future of finance. Updated with a new afterword. New York, N.Y: Penguin Books, 2011. ISBN 9780143119630.
- REJNUŠ, Oldřich. Finanční trhy. 2., rozš. vyd. Ostrava: Key Publishing, 2010. Ekonomie (Key Publishing). ISBN 9788074180804.
- SEDLÁČEK, Tomáš. Ekonomie dobra a zla: po stopách lidského tázání od Gilgameše po finanční krizi. 2. vyd. Praha: 65. pole, 2012. ISBN 9788087506103.
- ŠVIHLÍKOVÁ, Ilona. Globalizace a krize: souvislosti a scénáře. Všeň: Grimmus, 2010. ISBN 978-80-87461-01-3.
- VARADZIN, František. Hledání ve světě ekonomie: (věda, metodologie, ekonomie). Praha: Professional Publishing, 2003. ISBN 978-80-8641-956-5.
-

Předběžný termín obhajoby

2018/19 ZS – PEF (únor 2019)

Vedoucí práce

doc. PhDr. Ing. Lucie Severová, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomických teorií

Elektronicky schváleno dne 11. 1. 2018

doc. PhDr. Ing. Lucie Severová, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 12. 1. 2018

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 14. 11. 2018

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Příčiny a důsledky světové ekonomické krize v roce 2008" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 26. 11. 2018

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala doc. Ing. PhDr. Lucii Severové, Ph.D. za odborné vedení bakalářské práce a cenné rady poskytnuté při jejím zpracování.

Příčiny a důsledky světové ekonomické krize v roce 2008

Abstrakt

Bakalářská práce pojednává o ekonomické krizi v roce 2008, hlavně o její začátcích, příčinách a důsledcích. Začátkem ekonomické krize byla krize finanční, která vznikla v USA. V důsledku snahy o globalizaci, měla však finanční krize mnohem fatálnější důsledky, než se předpokládalo. Celý trh zaznamenal zpomalení, čo mělo za následek stagnaci. Teoretické podklady byly čerpány studiem odborné literatury a internetových zdrojů.

Praktická část se věnuje dvěma ekonomickým subjektům. Při porovnávání byly použita metoda finanční analýzy. Využité byly poměrové ukazatele jako je rentability.

Oba ekonomické subjekty se s krizí vypořádali dobře. Jejich výsledek hospodaření byl v období krize menší, ale v každém případě to nemělo za následek ukončení podnikání v dané oblasti. Právě naopak, subjekty se v následujících letech vyvíjely. Výsledek hospodaření je u vybraných subjektech kolísavý. Je to z důvodu, že v případě kladného výsledku hospodaření ho v následujícím období investují do výstavby nových jednotek, aby byly peníze zhodnoceny a v budoucích obdobích vytvářely zisk pro další růst a upevnění postavení na trhu.

Klíčová slova: hospodářsky cyklus, hospodářská krize, finanční krize, deprese, deflace, nezaměstnanost, recese, příčiny krize, důsledky krize.

Causes and consequences of the global economic crisis in 2008

Abstract

This thesis discusses the economic crisis in 2008, mainly about her beginnings, causes and consequences. The beginning of the economic crisis was the financial crisis that arose in the US. As a result of globalization, the financial crisis had far more fatal consequences than expected. The whole market experienced a slowdown, resulting in stagnation. Theoretical backgrounds were drawn from the study of literature and Internet resources.

The practical part is dedicated to two economic entities. The method of financial analysis was used to compare. Relative indicators such as profitability were used.

Both economic entities have done well with the crisis. Their profitability was smaller in the crisis period, but in any case it did not result in the closure of business in the area. On the contrary, subjects have evolved over the coming years. The economic outturn is fluctuating in selected entities. This is due to the fact that, in the event of a positive operating result, it invests in the construction of new units in the next period in order for the money to be valued and in future periods to generate profit for further growth and consolidation of the market position.

Keywords: economic cycle, economic crisis, financial crisis, depression, deflation, unemployment, recession, causes of crisis, consequences of crisis.

Obsah

1 Úvod	10
2 Cíl práce a metodika	12
3 Teoretická východiska	14
3.1 Hospodářský cyklus	14
3.1.1 Fáze hospodářského cyklu	14
3.1.2 Druhy ekonomických cyklů.....	16
3.2 Finanční krize ve světě.....	17
3.2.1 Základní charakteristika finanční krizi	17
3.2.2 Typy finančních krizí.....	17
3.2.3 Typy finančních trhů.....	20
3.3 Hospodářská krize v roce 2008	21
3.3.1 Příčiny krize	23
3.3.2 Dopad finanční a hospodářské krizi na světovou ekonomiku	24
3.3.3 Dopady krize v Evropě	26
3.4 Globalizace.....	26
3.4.1 Řešení problémů globalizace	28
4 Vlastní práce	30
4.1 Představení společnosti Amrest	30
4.1.1 Finanční analýza Amrestu	30
4.2 Představení společnosti HDS Retail Czech Republic	34
4.2.1 Finanční analýza HDS Retail Czech Republic	34
5 Porovnání společnosti Amrest a LTR	38
5.1 Porovnání aktiv	38
5.2 Porovnání pasiv	40
5.3 Porovnání osobních nákladů	42
5.4 Porovnání tržeb a výsledku hospodářství.....	42
5.5 Doporučení.....	44
5.6 Současný vývoj a předpověď vývoje	44
6 Závěr	46
7 Seznam použitých zdrojů	47
8 Přílohy	49
8.1 Rozvaha a VZaZ společnosti Amrest.....	49
8.2 Rozvaha a VZaZ společnosti Lagardere Travel Retail	55

Seznam grafů

Graf 1 Porovnání dlouhodobého majetku v tis. Kč	38
Graf 2 Porovnání vývoje oběžného majetku v tis. Kč	39
Graf 3 Porovnání vlastního kapitálu v tis. Kč.....	40
Graf 4 Porovnání vývoje cizího kapitálu v tis. Kč.....	41
Graf 5 Porovnání osobních nákladů v tis. Kč	42
Graf 6 Porovnání tržeb.....	43
Graf 7 Porovnání výsledku hospodaření.....	43

Seznam tabulek

Tabulka 1 Vertikální analýza aktiv	30
Tabulka 2 Vertikální analýza pasiv	31
Tabulka 3 Vývoj přidané hodnoty	32
Tabulka 4 Vývoj přidané hodnoty a osobních nákladů	32
Tabulka 5 Vývoj tržeb	33
Tabulka 6 Vývoj výsledku hospodaření	33
Tabulka 7 Rentabilita společnosti Amrest.....	33
Tabulka 8 Vertikální analýza aktiv	34
Tabulka 9 Vertikální analýza pasiv	35
Tabulka 10 Vývoj přidané hodnoty	36
Tabulka 11 Vývoj přidané hodnoty a osobních nákladů	36
Tabulka 12 Vývoj tržeb	36
Tabulka 13 Vývoj výsledku hospodaření	37
Tabulka 14 Rentabilita společnosti.....	37
Tabulka 15 Rozvaha společnosti Amrest v tis. Kč	49
Tabulka 16 VZaZ společnosti Amrest v tis. Kč.....	52
Tabulka 17 Rozvaha společnosti Lagardere Travel Retail	55
Tabulka 18 VZaZ společnosti Lagardere Travel Retail.....	58

1 Úvod

Hospodářská krize je opakujícím se problémem ve vyspělých ekonomikách. Její cykly probíhají někdy v krátkých jindy delších časových intervalech. Mnoho ekonomických myslitelů se snažilo určit model, který by jasně dokázal předpovídat vznik krize, nebo zjistit jen nepatrné náznaky toho, že by se krize mohla v blízkém období projevit. Bylo to však bez úspěchu.

Jednou z největších krizí ve světě byla Velká hospodářská krize v roce 1929, která vznikla na základě propadu akcií na americké burze. To způsobilo zhroucení ekonomik i ostatních zemí na světě. Jedním z hlavních důvodů vzniku této krize byla 1. světová válka. Ta se projevovala hlavně v oblasti průmyslu, kde byla preferována výroba zbraní před ostatními odvětvími.

Následně vzniklo ještě několik dalších ekonomických krizí. Ty však neměly takový rozsah jako Velká hospodářská krize v roce 1929 nebo Hospodářská krize v roce 2008. Většinou se krize týkaly jen určitých zemí.

Každá krize je obrazem hospodářského cyklu, který má několik fází a má podobu sinusoidy. Tržní ekonomika se dále dá přirovnat i k medvědímu nebo býčímu trhu. Oba trhy mají svá specifika. Býčí trh je trhem rostoucím. Roste především cena komodit a akcií. Zatímco u medvědího trhu je to naopak.

Otázkou řešení Hospodářské krize v roce 2008 se zabývalo hned několik světových mocností. Na začátku roku 2007 si většina evropských zemí nechtěla připustit myšlenku vzniku krize. Stále si myslely, že jich se tato skutečnost netýká. Po úniku toxických aktiv i do evropských bank se však situace změnila a v důsledku globalizace byla hospodářská krize na světě.

Cílem této práce je popsat aspekty Ekonomické hospodářské krize v roce 2008, její příčin a důsledků v České republice, to jak se svět k této problematice postavil a v neposlední řadě jako to řešili různé podnikatelské subjekty.

Teoretická část bakalářské práce se zabývá vymezením a popisem základních pojmů jako je hospodářský cyklus a globalizace. Podíváme se také na základní

charakteristiku finančních krizí a její typy. V neposlední řadě popíšeme hospodářskou krizi v roce 2008, její příčiny a dopady na Českou republiku, Evropu a svět jako takový.

Vlastní práce se bude zabývat finanční analýzou dvou společností. Jaké dopady měla krize na jejich podnikání a jaké byly jejich opatření.

2 Cíl práce a metodika

Hospodářskou krizi v roce 2008 pocítila většina zemí světa kvůli globalizaci. Krizi si ne všechny země chtěly připustit, ale nakonec se tomu nevyhnuly. Země se k ekonomické krizi nakonec postavily čelem a začaly přijímat opatření, aby minimalizovaly projevy.

Cílem bakalářské práce je porovnávání dvou ekonomických subjektů a na základě toho vyvodit doporučení pro ekonomické subjekty podnikající v daných odvětvích. Na základě pozorování vyvedeme výsledky, zda je vhodné v období krize propouštět zaměstnance nebo naopak, případně co má v takové situaci největší vliv na udržení postavení na trhu. Z toho můžeme vyvodit doporučení pro ekonomické subjekty, které jsou ve srovnatelných podmínkách. Z každé ekonomické krize se můžeme poučit, pokud budeme zkoumat příčiny a důsledky jejího vzniku. Pro budoucnost je důležité doporučit postupy, jak omezit dopady krizí na světovou ekonomiku a ekonomiku jednotlivých zemí.

Bakalářská práce má teoretickou a praktickou část. V teoretické části se používá deskriptivní metoda, studium odborných knih a internetových zdrojů.

Metodický postup pro zpracování byl zvolen následovně. První část bakalářské práce tvoří její teoretická část. Převážnou část tvoří literární zdroje z oblasti odborné literatury. Ty jsou následně doplněny aktuálními domácími a zahraničními články. Hlavním bodem teoretické části práce je popis hospodářské krize, která se vyvinula z finanční krize. Následně se budeme věnovat příčinám vzniku krize a jejich popisu. Představíme si druhy krizí, s nimiž se lidstvo setkalo. Podstatou této části práce je přiblížit pojmy, se kterými se budeme setkávat v praktické části.

V praktické části se využívá komparativní metoda a metoda analýzy. Komparativní metoda se využívá při porovnání dvou konkrétních ekonomických subjektů v době krize. Metoda analýzy bude využita pro rozbor příčin a důsledku světové ekonomické krize.

Praktická část je rozdělena do několika oddílů. V těchto oddílech si představíme jednotlivé obchodní společnosti. U těchto společnosti budeme sledovat vývoj investiční struktury majetku a samozřejmě i z jakých zdrojů byla tato část financována. Budeme

sledovat, zda společnosti v období krize financovaly svou činnost z cizích zdrojů krytí nebo byly na takovou situaci na trhu připraveni.

Na základě závěru budou navrženy doporučení pro srovnatelné subjekty, které se nacházely v podobných podmínkách.

3 Teoretická východiska

3.1 Hospodářský cyklus

Makroekonomická rovnováha na trhu zboží a služeb, která dlouhodobě směřuje k plnému využití výrobních faktorů, může být i pod úrovní potenciálního produktu nebo nad ním. Takto se může vytvářet makroekonomická rovnováha na trhu zboží a služeb při neúplném využívání výrobních faktorů při neúplné zaměstnanosti nebo při nadměrném využívání výrobních faktorů, se silícími inflačními tlaky. Skutečný reálný produkt, který se vytváří na úrovni, kde se vyrovnávají síly agregátní poptávky s agregátní nabídkou, může vůči úrovni potenciálního produktu klesat, může se mu rovnat nebo růst. Pokud tyto pohyby skutečného hrubého domácího produktu v podobě jeho poklesu a růstu nadobudou určitou pravidelnost, opakují se v přibližně stejných intervalech, nazýváme jejich cyklickými výkyvy ekonomiky a analyzujeme ekonomický cyklus.¹

Hospodářský cyklus je střídání vzestupných a sestupných fází v jisté pravidelnosti. Teorií, které řeší tyto fáze, je mnoho. Jednou z nich je například, že hospodářský cyklus představuje výkyvy ve výstupu, příjmech a zaměstnanosti, které postihují celou ekonomiku a obvykle trvají 2 až 10 let. Tyto výkyvy jsou většinou charakterizovány buď ekonomickou expanzí nebo naopak útlumem ve velkém množství ekonomických sektorů. Tento útlum nebo nárůst se objeví najednou.

3.1.1 Fáze hospodářského cyklu

Recese

Ekonomický cyklus může začít fází recese, která se vyznačuje poklesem HDP, snížením úrovně aktivity celého makroekonomického systému. Ekonomická teorie říká, že fáze recese nastává tehdy, jestliže se nepřetržitě snižuje úroveň skutečného HDP dva za sebou jdoucí čtvrtletí. Snižování HDP, které může probíhat různě dlouhou dobu a může dosáhnout různé nízké hodnoty, se někde zastaví. Pokles je takto ohraničen druhou fází, která se nazývá dno ekonomického cyklu nebo i bod zvratu, který představuje nejnižší

¹ LISÝ, Ján. *Ekonomía: všeobecná ekonomická teória*. 3. přeprac. a dopl. vyd. Bratislava: Iura Edition, [2000]. 330 s. *Ekonomía* (Iura Edition), 33. ISBN 80-88715-81-4.

úroveň HDP a ekonomické aktivity v daném ekonomickém cyklu. Dno je dolní ohraničující fází ekonomického cyklu. Je zároveň i jakousi oddychovou fází, kdy ekonomika mobilizuje síly před svým výstupem směrem nahoru. V době recese síly tržního systému čistící trh zbaví trh přebytečných výrobků, přebytečných a neefektivních výrobců, přebytečných pracovních sil. Nyní může na vyčištěných trzích začít proces obnovy ekonomické aktivity působením sil tržního systému, za aktivní účasti státu podporou nových investic.²

Žádné dva hospodářské cykly se nevyvíjejí úplně stejně a zatím neexistuje žádný vzorec, kterým by se dal zjistit začátek a trvání hospodářského cyklu.

Dno

Je to fáze kdy se ekonomika nachází na nejnižší úrovni odkud již nemůže více klesnout. Nezaměstnanosti je na nejvyšší úrovni, úroková míra a HDP jsou nízké, a co je důležité začínají se vytvářet podmínky pro vzestup. Ekonomika se nachází pod hranicí svých produkčních možností, nevyužívá plně své zdroje (výrobní faktory), zdrojů je tedy dostatek. Pozitivem je, že ceny jsou většinou stlačené na ekonomické minimum, krize eliminovala firmy, které pracovaly neefektivní – to je dobrý odrazový můstek pro zahájení nové expanze ekonomiky.³

Expanze

Po dně se dostáváme k další fázi a to je expanze. Když mluvíme o ekonomickém růstu, máme obvykle na mysli situaci, v níž hodnoty některých makroekonomických proměnných nepřetržitě v daném čase rostou. Růst je tedy dlouhodobým jevem, který trvá několik let nebo i několik desetiletí. Jednorázové zvýšení určité proměnné nemůže být považováno za fenomén růstu. Pokud řekneme, že existuje růst, pak to znamená, že

² LISÝ, Ján. *Ekonomía: všeobecná ekonomická teória*. 3. přeprac. a dopl. vyd. Bratislava: Iura Edition, [2000]. 330 s. *Ekonomía* (Iura Edition), 33. ISBN 80-88715-81-4.

³ *Ceed* [online]. [cit. 2018-11-20]. Dostupné z: http://www.ceed.cz/makroekonomie/50-4_sedlo.htm

existuje proces, jehož prostřednictvím předchozí hodnoty příslušných proměnných generují hodnoty následující.⁴

Pro tuto fázi je charakteristický růst ekonomické aktivity, zvyšování zaměstnanosti, snižování cen zboží a služeb.

Vrchol

Vrchol je horní bod zvratu, který také můžeme nazvat vrcholem ekonomického cyklu. Tato fáze je charakteristická tím, že výroba dosahuje maximum, zvyšuje se úroková míra, rostou ceny. Jakmile ekonomika dosáhne vrcholu následně začne snižovat svou úroveň, což znamená, že přejde do fáze recese. Tímto se ekonomický cyklus zase začne opakovat.

3.1.2 Druhy ekonomických cyklů

Ekonomický cyklus může mít různou délku trvání, velikost výchylek a projevy. Můžeme ho charakterizovat podle různých kritérií. Podle toho rozlišujeme tři základní typy ekonomických cyklů:

1. **Krátké cykly (Kitchinove)** - délka trvání 2 až 3 roky. Někdy se označují také jako cykly v zásobách. Jejich opakování souvisí se změnou stavu zásob hotových výrobků a meziproductů v nejdůležitějších, nosných odvětvích hospodářství.⁵
2. **Středně dlouhé cykly (Juglarove)** - délka trvání 6 až 10 let. Vznik a průběh souvisí se změnami poptávky po investičních statcích. Změna poptávky po investičních statcích také závisí na změnách úrokové míry.
3. **Dlouhé cykly (Kondratievove nebo Kuznetsova)** - délka trvání 40 až 60 let. Vznik a průběh cyklického vývoje v dlouhém časovém období souvisí se zásadními změnami ve vývoji a využívání moderních progresivních technologií jako výsledek zavádění inovací do praxe, což efektivně přispívá ke zvýšení výkonnosti ekonomiky.

⁴ LISÝ, Ján. Ekonómia: všeobecná ekonomická teória. 3. přeprac. a dopl. vyd. Bratislava: Iura Edition, [2000]. 330 s. Ekonómia (Iura Edition), ISBN 80-88715-81-4.

⁵ LISÝ, Ján. Ekonómia: všeobecná ekonomická teória. 3. přeprac. a dopl. vyd. Bratislava: Iura Edition, [2000]. 397 s. Ekonómia (Iura Edition), ISBN 80-88715-81-4.

Podle toho, na které straně celkové tržní ekonomiky vzniká porucha, která vyvolá odklon skutečného reálného produktu od potenciálního dělíme:⁶

1. Cyklus vyvolaný stranou agregátní poptávky,
2. Cyklus vyvolaný stranou agregátní nabídky.

3.2 Finanční krize ve světě

3.2.1 Základní charakteristika finanční krizi

Finanční krize způsobuje problémy systému veřejných financí a vede k problému fiskální nerovnováhy, slabosti ekonomiky, či chybné hospodářské politice. Pro předkrizový vývoj je typický nárůst nejistoty na finančních trzích, což je v mnoha případech důsledkem úpadku některých významných finančních či nefinančních institucí. Nárůst nejistoty zhoršuje schopnost věřitelů rozeznat dobré a špatné úvěry, prohlubuje už spíš naznačené problémy a vede k další úvěrové kontrakci a úvěrové aktivitě.⁷

Nejprve si všichni, včetně vysokých představitelů politiky a ČNB, mysleli, že se nás ekonomická krize, která začala v USA v roce 2008 nemůže dotknout. No opak byl pravdou. V současnosti jsou ekonomiky jednotlivých zemí natolik provázané, že pád má automatický dopad na ekonomiku ostatních zemí světa.

3.2.2 Typy finančních krizí

Definice finančních krizí není ukončena. Finanční inovace přinášejí nové, dosud neprozkoumaná rizika, která vyvolávají vznik nových krizí. Někdy se tato rizika projeví v jednom segmentu trhu, jindy jen na určitém indikátoru, který však díky propojenosti finančních vztahů vyvolá řetězovou reakci. Ta způsobí zhoršení ostatních indikátorů, negativní trendy se přesunou na ostatní segmenty trhu (tak reálné ekonomiky, jakož i

⁶ LISÝ, Ján. *Ekonomía: všeobecná ekonomická teória*. 3. přeprac. a dopl. vyd. Bratislava: Iura Edition, [2000]. 405 s. *Ekonomía* (Iura Edition), ISBN 80-88715-81-4.

⁷ DVOŘÁK, Pavel. *Veřejné finance, fiskální nerovnováha a finanční krize*. V Praze: C.H. Beck, 2008. 169–236 s. *Beckova edice ekonomie*. ISBN 978-80-7400-075-1.

finančního sektoru) a ekonomika řízená autoritami sledujícími různé záměry nedokáže odolávat prudkým reakcím účastníků trhu.

Nejčastěji se finanční krize člení na:⁸

- Měnovou krizi,
- Bankovní krizi,
- Krizi zahraničního dluhu,
- Systémovou krizi.

Měnová krize

Měnová krize je důsledek spekulativních útoků na domácí měnu prostřednictvím devizového kurzu, což může vést k jejímu oslabení. Centrální banka v zájmu ochrany vlastní měny musí intervenovat na úkor devizových rezerv, nebo výrazně zvýšit úrokovou sazbu. Jde vlastně o nominální znehodnocení měny výrazného charakteru.

Firmy ve většině rozvíjejících se zemí mají podstatnou část svých dluhů denominovanou v zahraniční měně, což v podstatě znamená, že jakýkoliv pohyb v hodnotě této měny ovlivní jejich náklady obsluhy dluhu a v konečném důsledku i výsledek hospodaření.

K identifikaci měnové krize ex post se často používá tzv. index spekulativních tlaků nebo index devizových tlaků, v němž se přihlíží nejen na změny devizového kurzu, ale i na pohyb devizových rezerv a úrokové sazby.

K měnovým krizím z pohledu historie docházelo nejčastěji v poslední čtvrtině 20. století, čímž se zároveň zvýšilo i riziko vzniku kombinovaných krizí.⁹

⁸ KOTLEBOVÁ, Jana. Medzinárodné finančné centrú. Bratislava: Iura Edition, 2004. 298 s. Ekonómia. ISBN 80-89047-83-1.

⁹ KOTLEBOVÁ, Jana. Medzinárodné finančné centrú. Bratislava: Iura Edition, 2004. 298-299 s. Ekonómia. ISBN 80-89047-83-1.

Bankovní krize

Za bankovní krizi označuje Mezinárodní měnový fond takové problémy bankovního systému, kdy jsou splněna dvě podmínky:¹⁰

- Významné známky finančních problémů bankovního systému, a
- Významné intervence do bankovního systému v reakce na významné ztráty bankovního systému: intervence jsou významné, pokud platí alespoň tři z následujících šesti podmínek:
 - Významná likvidní podpora (alespoň 5 % vkladu rezidentů a nerezidentů a závazků vůči nerezidentům),
 - Hrubé náklady na restrukturalizaci bank alespoň 3 % HDP,
 - Významná znárodnění bank,
 - Významné poskytnuté záruky,
 - Významné koupě bankovních aktiv (alespoň 5 % HDP), nebo
 - Zmrazení vkladů a bankovní prázdniny.

V případě bankovní krize jsou problémy spojené s nedostateční likviditou, především však insolvenční některých komerčních bank. Za tuto krizi se obvykle označuje nejen situace, která se přímo projeví úpadkem bank, ale i situace kdy postižené banky zachránila pomoc vlády nebo centrální banky.

V rozvojových zemích je nejčastějšími příčinami bankovních krizí náhlá ztráta důvěry vkladatelů. V rozvinutých ekonomikách jde spíše o problémy vyplývající z prudkého poklesu hodnoty některého typu bankovních aktiv (nemovitosti, akcií apod.).

Krize zahraničního dluhu

Jedním z nejzajímavějších typů finančních krizí jsou krize dlužnické (úvěrové). Příčinou je nejčastěji to, že stát ztrácí schopnost obsluhy svého zahraničního dluhu. Nejčastěji stát není schopen splácet úroky a jistinu svého zahraničního dluhu. Tento dluh tvoří zahraniční úvěry a státní dluhopisy emitované na zahraničních trzích v cizí měně.

¹⁰ JÍLEK, Josef. Finance v globální ekonomice. Praha: Grada Publishing, c2013. 323 s. Finanční trhy a instituce. ISBN 978-80-247-3893-2.

Vysoký zahraniční dluh má díky nedostatečným příjmům několik chudých zemí. Splátky jsou nejčastěji realizovány z příjmů, které má země díky exportu.

Při nízkých úrokových sazbách na trhu přistupují vlády zemí k čerpání levných úvěrů na zahraničním trhu. Pokles jejich příjmů ze zahraničního obchodu, politická nestabilita nebo změny na finančním trhu však mohou vést k tlakům na jejich solventnost a likviditu, čehož výsledkem bude to, že dluh zůstane nepokrytý a dokonce poroste. I proto se při čerpání půjček na zahraničním trhu upřednostňuje fixování úrokových sazeb před pohyblivý variantou, protože ke změně podmínek úvěru může dojít během pár hodin. Na druhé straně mnohem efektivnější způsob eliminace dluhu země je přilákat zahraniční kapitál formou přímých investic nebo dluhopisů.¹¹

Systémová krize

Je nejhorší ze všech krizí a má podobu selhání finančních trhů. Projevuje se růstem nezaměstnanosti a veřejného dluhu. Tyto jevy jsou doprovázeny poklesem ekonomické aktivity.

3.2.3 Typy finančních trhů

Trhy můžeme rozdělit z několika hledisek. V souvislosti s hospodářským cyklem se však často setkáváme s pojmy býčí a medvědí trh.

Býčí trh je finančním trhem skupiny cenných papírů. Na tomto trhu se sleduje růst ceny cenných papírů. Také se používá k označení akciového trhu, případně trhů, na kterých se obchoduje s dluhopisy, měnami a komoditami.

Tento trh je charakterizován optimismem, důvěrou investorů a očekáváním, že dobré výsledky by měly pokračovat. Také je důležité podotknout, že podstatnou roli hrají psychologické účinky a spekulace.

Opakem býčího trhu je trh medvědí, který je charakteristický klesajícími cenami a jeho typickým rysem je pesimismus.

¹¹ KOTLEBOVÁ, Jana. Medzinárodné finančné centrá. Bratislava: Iura Edition, 2004. 309 s. Ekonómia. ISBN 80-89047-83-1.

Hlavním ukazatelem nástupu býčího trhu je hospodářská expanze.¹²

Od roku 1990 do roku 2000 je evidován nejdelší býčí trh v dějinách. Ceny akcií během tohoto období vzrostly o 417 %. Současný býčí trh je druhým nejdelším a trvá od března 2009 do současnosti. Jeho návratnost byla 295 %.¹³

„Medvědí trh ve finanční terminologii označuje období poklesu cen na trhu, přičemž z technického hlediska cena dosahuje nová minima a jakékoliv lokální maxima jsou nižší než ty předešlé. Může trvat několik měsíců až několik let. Vznik medvědího trhu bývá obvykle způsoben vstupem ekonomiky do recese, náhlým skokovým zvýšením inflace, nebo i zvyšováním nezaměstnanosti a dlouhodobou ekonomickou stagnací. Medvědí trhy bývají často odstartované výrazným náhlým pádem, případně sérií pádů akcií, během kterých tržní index ztratí více než 5 % své hodnoty. Ty způsobí na trhu paniku a negativně ovlivní očekávání investorů. Často bývá příčinou pro vznik medvědího trhu i prasknutí stávající cenové bubliny. Za posledních 60 let se na trhu objevilo zhruba 10 období medvědího trhu, přičemž nejsilnější medvědí trh v tomto období nastal v letech 2007 až 2009.“¹⁴

3.3 Hospodářská krize v roce 2008

Centrální banka Spojených států amerických reagovala na recesi v roce 2001 snížením sazeb, přičemž se v listopadu 2003 dostaly na úroveň 1 %. Na finančních trzích se v důsledku toho podstatně zvětšila rizika. Manažeři aktiv se museli vyrovnat s povinností dosahovat stanovené parametry výnosů a v důsledku poklesu úroků byli ochotni podstupovat větší rizika. Proto alternativně investovali do zajišťovacích fondů a derivátů cenných papírů.

Úvěrové instituce aplikovali při udělování půjček méně restriktivní podmínky, přičemž poskytovaly hypotéky a úvěry i mimořádně rizikovým klientům. Dokud pokračoval boom na trhu s nemovitostmi, systém postavený na nízkých úrocích a růstu cen

¹² Investopedia [online]. [cit. 2018-11-20]. Dostupné z: <https://www.investopedia.com/terms/b/beartrap.asp>

¹³ AMADEO, Kimberly. The Balance. The Balance [online]. [cit. 2018-01-29]. Dostupné z: <https://www.thebalance.com/what-is-a-bull-market-3305821>

¹⁴ BALAŽ, M. Ako investovať. Ako investovať [online]. [cit. 2018-01-24]. Dostupné z: <http://ako-investovat.sk/index.php/akcie/71akcie-zaiatok/173-medvedie-trhy>

nemovitostí fungoval. V mnoha amerických městech, především v Kalifornii a na Floridě, se mezi lety 1999 a 2006 hodnota nemovitostí i zdvojnásobila, ovšem poté, když vypukla hypoteční krize, byly poprvé v historii poklesem cen nemovitostí postiženy všechny státy USA současně.

Spouštěčem finanční krize se stal růst sazeb od roku 2004. Období nízkých nebo žádných sazeb skončilo a úvěrové míry se dostaly na tržní úroveň. Počet nesplácených úvěrů rostl i během celého roku 2008, což vedlo k poklesu hodnoty sekuritizovaných dluhů a aktiv, čímž se krize z hypotečního trhu přenesla i na jiné segmenty kapitálového trhu. Ve světle zhoršování celkové finanční situace domácností se přestává splácet úvěr i z kreditních karet, půjčky na auto či na studium. To, co se v červenci 2007 začalo jako krize likvidity, se transformovalo do krize solventnosti. I přesto, že koordinovaný postup centrálních bank zvýšil tržní likviditu a mezibankovní úrokové míry se podařilo stabilizovat, předchozí důvěru mezi bankami se obnovit nepodařilo. Za pokles růstu EPA v roce 2008 byly zodpovědné hlavně sektory průmyslové výroby, maloobchodního prodeje, pojišťovací a finanční průmysl. Dopad finanční krize na reálnou ekonomiku dokumentuje pokles celkové domácí poptávky v letech 2008 a 2009.¹⁵

Technická analýza trhu

Zakladatelem byl Ralph Nelson Elliot. Tato teorie se zabývá čistě matematickými a statistickými ukazateli vývoje indexů.

Teorie tvrdí, že trhy se vyvíjejí podle opakovaných vzorů v osmi vlnách: nejprve pět vln stoupání, pak tři vlny poklesu. Skupina osmi vln se nazývá cyklus. Každý cyklus může být rozdělených do menších a ty zase do ještě menších cyklů. Podle Elliota zachycují psychologické reakce investorů na vývoj trhu:

Vlna 1 je vyjádřením zásadní změny trhu z medvědího na býčí. Často následuje po velkém poklesu cen a ze všech impulzních vln je nejkratší. Akcie jsou podhodnocené a dá se na nich vydělat.

¹⁵ **Workie Tiruneh, M. a kol. 2009.** Vývoj a perspektívy svetovej ekonomiky: globálna finančná a hospodárska kríza: príčiny - náklady - východiska. Bratislava : Ekonomický ústav SAV, 2009, stránky 39 - 40.

Vlna 2 charakterizuje první vybírání zisků. Investoři, kteří dobře nakoupili, uzavírají pozice, prodávají akcie a ceny mírně klesnou, ale jen málokdy pod začátek vlny 1. Akce se stále považují za podhodnocené.

Vlna 3 signalizuje nástup nového trendu. Investoři se snaží využít stoupající ceny a svými nákupy vyhánějí ceny ještě více nahoru. Tato vlna je ze všech nejdelší.

Vlna 4 reprezentuje konsolidační fázi nástup. Opět se vybírají zisky, ale ceny nikdy nespadnou níž, než je vrchol vlny 1. Vlna je obvykle krátká, neboť trh je stále býčí a po vyjmutí zisků se investuje znovu.

Vlna 5 je vrcholem trhu. Nastává hysterie, do akcií investuje téměř každý a nikdo nechce poslouchat důvody proti investicím. Malá skupina investorů však cítí, že trh je na vrcholu. Z něj už vede jen cesta dolů.

Vlna a nejprve vypadá jako normální korekce, ve skutečnosti však jde o nástup medvědího trhu.

Vlna b představuje korekci medvědího trhu a investorům dává poslední šanci zbavit se nakoupených akcií.

Vlna c představuje hlavní trend medvědího trhu.¹⁶

3.3.1 Příčiny krize

Makroekonomické příčiny lze hledat především v nadbytku likvidity, který se projevuje spíše v rychle rostoucích cenách aktiv než v cenách zboží a služeb a v nízkých úrokových sazbách podporujících rychlou úvěrovou expanzi, přičemž je doprovázen iluzemi o permanentní a udržitelném makroekonomickém růstu. Americká centrální banka (Fed) nepocítovala potřebu zpřísnit monetární politiku a to se projevilo v rostoucí nerovnováze na finančních a komoditních trzích.

USA měla snahu rozšířit trh hypotečních úvěrů v konkurenci, což jich vedlo k poskytování hypoték i takovým klientům, kteří nebyli schopni poskytnout dostatečné

¹⁶ Blánzivé cykly cien akcií. *O Peniazoch* [online]. [cit. 2018-11-19]. Dostupné z: <https://openiazoch.zoznam.sk/cl/31785/Blaznive-cykly-cien-akcii>

záruky, že dokážou splácet hypoteční úvěr. Šlo o tzv. subprime hypotéky poskytované poměrně rizikovým klientům s horší platební morálkou. V roce 2006 inflační tlaky v USA vyvolaly opatření monetární politiky vedoucí ke zvýšení úrokových sazeb a stalo se zřejmé, že bublina subprime bydlení praskne právě v důsledku rostoucích úrokových sazeb.

Na americkém nemovitostním trhu se postupně začala po roce 2000 vytvářet cenová bublina, která kumulovala v letech 2006 – 2007. Vzhledem k téměř plně liberalizovaným národním trhům nemovitosti se postupně rozšířila i na trh evropských zemí. Jenomže nemovitostní cenová bublina, která je spekulativní odchylkou ceny těchto aktiv směrem vzhůru od jejich skutečné hodnoty, může obdobně jako jiné spekulativní bubliny po určitou dobu pokračovat v dalším růstu a pak obvykle dojde k splasknutí.

3.3.2 Dopad finanční a hospodářské krizi na světovou ekonomiku

Krize měla dramatické důsledky v podobě výrazného poklesu globálního ekonomického růstu a téměř kolapsu fungování globálního finančního trhu, jako i prudkého zvýšení počtu zanikajících firem a bank, v důsledku čeho dochází k nárůstu míry globální nezaměstnanosti se známým efektem začarovaného kruhu.¹⁷

Finanční krize měla dopad i na průmyslovou výrobu, kde byla snížena hlavní poptávka po spotřebních statcích. Dalším vlivem byl dopad na nezaměstnanost a celkovou měnovou politiku států.

Nejvíce se krize odrazila na velkých amerických bankách a jejich pádu. Úvěrové indexy stále rostly a padaly. Tyto vzestupy a pády ve většině případů souvisely s konkrétními opatřeními vlády.

Sněmovna reprezentantů amerického Kongresu v tomto období napodruhé podpořila stabilizační plán, který měl pomoci problémovým bankám překonat těžké časy.

¹⁷ OBADI, Saleh Mothana. *Vývoj a perspektívy svetovej ekonomiky: krehké oživenie globálnej ekonomiky v čase relatívne nízkych cien ropy a pretravávajúcich geopolitických rizík = The development and perspectives of the world economy: fragile recovery of global economy in the time of relatively low crude oil prices and the persisting geopolitical risks*. Bratislava: Ekonomický ústav Slovenskej akadémie vied, 2015.

Vláda chtěla uvolnit 700 miliard dolarů, aby odkoupila riziková aktiva od finančních ústavů. Tento balíček podepsal i americký prezident George Bush.

Bush se rozhodl řešit hlavně příčiny krize prostřednictvím záchranného balíčku. Tento balíček zahrnoval:

- Vyčlenit 700 mld. dolarů na odkoupení ztrátových a rizikových aktiv,
- 250 mld. dolarů se použilo okamžitě,
- Opatření zavádělo limity pro platy hlavních bankovních manažerů a zakazovalo odstoupné,
- Povinnost banky se pojistit proti ztrátám na hypotekárních trzích.

Ohroženým ústavům v tomto období vláda poskytla finanční balíčky na jejich záchranu. Příkladem je pojišťovna AIG, jíž centrální banka Fed poskytla úvěr 85 miliard dolarů, a tak ji zachránila před krachem. Stát některé banky i zestátnil.¹⁸

Na určitou dobu toto opatření pomohlo a akciové trhy pomalu začaly stoupat. Netrvalo to však dlouho. Většina obyvatelstva USA začala šetřit a jejich výdaje začaly být nižší. Na to zareagovaly americké centrální banky, které snížily úrokové sazby na 1,25 %.

Problémy se začaly projevovat i v automobilovém průmyslu. Index zpracovatelského průmyslu byl nejhorší za posledních 26 let. Většinu roku se index pohyboval blízko hranice mezi konjunkturou a recesí. V září index klesl na 43,5 bodu a v říjnu to bylo ještě horší a jeho hodnota padla na 38,9 bodu.

Hrubý domácí produkt USA se za 3. čtvrtletí snížil o 0,3 % roční míry.¹⁹

V tomto období v USA probíhala i volba nového prezidenta, kterým se stal Barack Obama. Ten celou svou kampaň postavil na tom, že jeho protikrizový plán pomůže ekonomice v recesí. Jeho plánem bylo nastartovat ekonomiku prostřednictvím více než 819 miliardami dolarů.

¹⁸ HORÁČEK, Filip. Plán na záchranu ekonomiky USA podepsali poslanci i Bush. *IDnes.cz* [online]. [cit. 2018-11-19]. Dostupné z: https://ekonomika.idnes.cz/plan-na-zachranu-ekonomiky-usa-podepsali-poslanci-i-bush-pkt-/eko-zahranicni.aspx?c=A081003_172523_eko-zahranicni_fih

¹⁹ HORÁČEK, Filip. Plán na záchranu ekonomiky USA podepsali poslanci i Bush. *IDnes.cz* [online]. [cit. 2018-11-19]. Dostupné z: https://ekonomika.idnes.cz/plan-na-zachranu-ekonomiky-usa-podepsali-poslanci-i-bush-pkt-/eko-zahranicni.aspx?c=A081003_172523_eko-zahranicni_fih

Cílem tohoto balíčku bylo sjednotit ekonomické a politické cíle. Zároveň měl mít ekonomický dopad v podobě vytvoření nových pracovních míst s tím, aby byla obnovena chuť spotřebitelů utrácet. Další součástí tohoto balíčku byly úlevy na daních pro jednotlivce a zároveň i podniky. Mimo jiné se měla uskutečnit reforma školství, peníze měly putovat i do výstavby mostů, infrastruktury, na zateplení domů apod.

Tento Obamův plán se odlišoval od Bushova hlavně v tom, že se snažil udržet ekonomiku v chodu a zajistit nová pracovní místa. Neřešil finanční krizi jako takovou.²⁰

3.3.3 Dopady krize v Evropě

Krize neobešla ani státy v Evropě. Samozřejmě i tyto státy udělaly chybu v tom, že nejprve začínající krizi nevěnovaly pozornost. Evropská komise v tomto období jen začala kritizovat nedbalé investiční praktiky jednotlivých bank a jejich špatný management.

První zmatky se začaly projevovat v prvním čtvrtletí 2008, kdy se globální ekonomika začala zpomalovat. Celá EU na začátku tohoto roku zaregistrovala nejvyšší růst cen za posledních 14 let a hrozilo, že ceny ropy ovlivní výšku mezd, která se bude zvyšovat, a unie se dostane do inflační spirály.

V průběhu tohoto roku začala mít vliv na hospodářskou situaci v EU. Globální úvěrová krize ovlivňovala investory v negativním směru, rostly ceny potravin a ropy. Zasažení nebyly pouze výrobci ale i spotřebitelé. V tomto období největší problémy začaly hlásit země jako Velká Británie a Španělsko.²¹

3.4 Globalizace

Termín globalizace se objevil na přelomu 80. a 90. let. Pro pochopení globalizace je nutné posoudit vztah globalizace k dalším třem jevům, označovaným termíny internacionalizace, transnacionalizace a integrace. Kvalitativní posun od internacionalizace ekonomiky ke globalizaci umožnily moderní informační technologie.

²⁰ GAZDÍK, Roman. Obamův záchranný plán: Otázky a odpovědi. *Aktuálně.cz* [online]. [cit. 2018-11-19]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/obamuv-zachranny-plan-otazky-a-odpovedi/r-i:article:628308/?redirected=1542640870>

²¹ Finanční krize. *Euractiv* [online]. [cit. 2018-11-19]. Dostupné z: <https://euractiv.sk/section/podnikanie-a-praca/linksdossier/financna-kriza-000227/>

Obsah pojmu je možné rozdělit do několik oblastí:²²

- a) globalizace finančních toků (banky a kapitálové trhy),
- b) globalizace energetických zdrojů (elektřina, zemní plyn, ropa apod.),
- c) globalizace informačních toků (médiá, telekomunikace),
- d) globalizace obchodu (zboží a služby),
- e) globalizace trhu práce (zaměstnanci a dělníci).

Přínosy a rizika globalizace

Z celosvětového hlediska je globalizace vnímaná vcelku pozitivně, neboť:

- světový obchod povzbuzený nebývalou liberalizací roste rychleji než celosvětové hospodářství,
- liberalizace obchodu přináší internacionalizaci podnikání, a tím i stimuluje ekonomický růst,
- internacionalizace podnikání je spojena s rostoucí konkurencí v globálním měřítku,
- v souvislosti s globalizací nabývají stále většího významu informace; informační technologie umožňují šetřit čas i náklady, usnadňují sdílení informací.

Jednoznačný model budoucího vývoje v éře globalizace neexistuje, je však možné předpokládat určité vývojové směry spojené nejen s přínosy, ale i s následujícími riziky:²³

- vývoj společnosti bude provázen nepředvídanými změnami a šoky,
- globální ekonomika může výrazně ovlivnit distribuci bohatství mezi zeměmi a vyvolat růst globální nerovnováhy,
- hrozbou se stane rostoucí nezaměstnanost,
- globalizace může výrazně zvýšit sociální rozdíly, vyvolat silné vnitřní pnutí ve společnosti a může vést k sociální explozi,

²² CIHELKOVÁ, Eva. *Světová ekonomika: obecné trendy rozvoje = World economy : general trends in its development*. Praha: C.H. Beck, 2009. 21 s. Beckova edice ekonomie. ISBN 978-80-7400-155-0.

²³ CIHELKOVÁ, Eva. *Světová ekonomika: obecné trendy rozvoje = World economy: general trends in its development*. Praha: C.H. Beck, 2009. 24 s. Beckova edice ekonomie. ISBN 978-80-7400-155-0.

- informační technologie sice urychlují pohyb a zvyšují množství informací, ale neusnadňují jejich interpretaci,
- neglobalizuje se jen hospodářství a finanční trhy, ale i terorismus, kriminalita, znehodnocování životního prostředí.

Finanční a hospodářské krize 90. let ukázaly, že zatím neexistují účinné nástroje na zvládnání negativních důsledků procesu globalizace. Současnost ukazuje, že například ve finanční oblasti je nutná dokonalejší regulace. Je potřebné stimulovat pohyb spekulativního kapitálu a vytvořit pravidla mezinárodního obchodu.

Kontrola procesů globalizace

1. **Snahy o zastavení procesu globalizace** – pokud by se státy o odpojení z procesu globalizace pokusily, povede to nutně k jejich izolaci, ve větším rozsahu by to vedlo k růstu protekcionistických tendencí a k ekonomickému nacionalismu. Výsledkem by byla hospodářská destabilizace a s tím spojená destabilizace politická. Vlády by neměly přemýšlet, jak s ní bojovat, ale jak se s ní co nejlépe vyrovnat. Globalizace je chápána jako jediná možnost zajištění stability vlastního hospodářství, zejména malých zemí.
2. **Snahy o vytvoření „nového Bretton-Woods“** - požadavky vytvořit nové mezinárodní instituce a upravit mezinárodní měnový systém podle vzoru bretton-woodského systému z r. 1944 nerespektují těžkosti, které byly spojeny se vznikem těchto orgánů
3. **Zvláštní zdanění finančních transakcí** – v širším pohledu je myšlenka na zdanění spekulativního kapitálu lákavá a její realizace by mohla vést k řešení některých aktuálních problémů finančních trhů. Problémem se stávají detaily, které je nutné brát v úvahu.

3.4.1 Řešení problémů globalizace

Protože neexistuje univerzální recept na řešení problému globalizace, je nutné zabývat se celkovou koncepcí řešení. Vychází z následujících poznatků:²⁴

- Řešení musí být komplexní,

²⁴ CIHELKOVÁ, Eva. Světová ekonomika: obecné trendy rozvoje = World economy: general trends in its development. Praha: C.H. Beck, 2009. 26 s. Beckova edice ekonomie. ISBN 978-80-7400-155-0.

- Je nutné sledovat cestu konstrukce norem chování a transparency hospodářských dat, a to ve spojení s posílením úlohy stávajících institucí,
- Ze stability hospodářství rozvinutých zemí, budou vyplývat podněty pro stabilitu i v jiných oblastech světa.

Ve světové ekonomice probíhá nejen globalizace, která homogenizuje světové hospodářství, ale zároveň s ní působí i tendence regionalizace, tj. vývoj světové ekonomiky k vnitřně strukturovanému celku.

4 Vlastní práce

V praktické části se budeme věnovat dvěma obchodním společnostem. Budou to společnosti Amrest a Lagardere Travel Retail. Obě společnosti podnikají v oblasti gastronomie a jsou poměrně známe.

4.1 Představení společnosti Amrest

Společnost Amrest je společnost s ručením omezením. Na českém trhu působí od roku 2001. Její sídlo se nachází v Praze. Společnost je provozovatelem restaurací rychlého občerstvení značek jako je KFC, Pizza Hut, Burger King a Starbucks. Mezi hlavní zákazníky patří široká veřejnost.

4.1.1 Finanční analýza Amrestu

Vertikální analýza rozvahy

Při porovnávání byla zvolena vertikální analýza rozvahy, při které jsme vycházeli z dat uvedených na veřejně dostupném portále justice.cz. Z těchto dat je patrné zastoupení majetku a zdrojích krytí v jednotlivých letech. Tyto výsledky jsou zobrazeny v tabulkách č. 1 a č. 2.

Tabulka 1 Vertikální analýza aktiv v %

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
AKTÍVA CELKOM	100	100	100	100	100	100	100	100
Dlouhodobý majetek	72,4	79,6	73,4	80,0	74,2	74,0	71,3	68,1
Dlouhodobý nehmotný majetek	2,1	2,4	2,2	2,4	2,5	2,7	2,8	2,8
Dlouhodobý hmotný majetek	68,9	75,8	71,2	77,6	71,7	71,4	68,5	65,3
Dlouhodobý finanční majetek	1,4	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Oběžné aktiva	24,3	25,4	23,9	17,2	23,7	24,3	27,0	30,9
Zásoby	1,7	2,1	2,0	1,9	1,6	1,8	2,0	2,1
Dlouhodobé pohledávky	4,0	5,0	5,1	6,6	5,3	6,5	7,3	8,0

Krátkodobé pohledávky	9,0	3,9	9,2	3,8	7,9	3,6	4,2	4,0
Krátkodobý finanční majetek	9,5	6,3	7,6	5,0	8,8	12,4	13,5	16,8

Zdroj: Výroční zpráva společnosti Amrest - vlastní zpracování

Z dat se da vyčíst, že hodnota dlouhodobého majetku se za dané roky snižovala. Je to z důvodu opotřebení dlouhodobého majetku. Naopak hodnota oběžných aktiv se během let zvyšuje. Největší zastoupení v oběžných aktivech má krátkodobý finanční majetek, který je vázán v podobě hotovosti a na bankovních účtech.

Tabulka 2 Vertikální analýza pasiv v %

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
PASIVA								
CELKEM	100	100	100	100	100	100	100	100
Vlastní kapitál	13,4	12,7	15,6	16,8	27,4	21,8	10,2	14,4
Základní kapitál	7,1	7,4	7,2	10,1	9,0	9,2	9,7	9,6
Kapitálové fondy	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0
Fondy ze zisku	0,0	0,4	0,4	0,6	0,5	0,7	0,7	0,7
VH minulých let	1,1	6,2	4,7	8,7	16,7	12,4	0,1	-0,2
VH běžného účt. Období (+/-)	5,2	-1,3	3,4	-2,5	1,3	-0,5	-0,3	4,4
Cizí zdroje	86,6	87,3	84,3	83,0	72,5	78,1	87,9	83,9
Rezervy	2,2	0,7	0,6	1,3	1,8	0,6	0,8	1,5
Dlouhodobé závazky	16,4	17,1	0,0	19,1	0,0	3,2	18,5	14,3
Krátkodobé závazky	17,3	24,1	42,0	21,5	35,9	42,2	26,8	26,7
Bankovní úvěry a výpomoci	50,7	45,4	41,7	41,1	34,8	32,1	41,9	41,4

Zdroj: Výroční zpráva společnosti Amrest - vlastní zpracování

Cizí zdroje a oběžná aktiva mají podobný trend vývoje. Největší podíl na cizích zdrojích mají bankovní úvěry a výpomoci. V krátkodobých závazcích jsou vázány

převážně závazky vůči zaměstnancům. Základní kapitál společnost navyšovala jen v roce 2010.

Vývoj přidané hodnoty

Tabulka 3 Vývoj přidané hodnoty v tis. Kč

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Přidaná hodnota	513 045	522 654	556 887	521 387	599 594	613 955	656 364	748 089

Zdroj: Výroční zpráva společnosti Amrest - vlastní zpracování

Jak můžeme sledovat v tabulce č. 3 přidaná hodnota společnosti stále vykazuje růst a to i během hospodářské krize. Společnost investovala prostředky do otevírání nových poboček a na zvyšování mezd zaměstnanců.

Vývoj přidané hodnoty a osobních nákladů

Tabulka 4 Vývoj přidané hodnoty a osobních nákladů v tis. Kč

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Přidaná hodnota	513 045	522 645	556 887	521 387	599 594	613 955	656 364	748 089
Osobní náklady	292 963	328 298	369 524	369 840	411 348	427 792	458 146	489 791
Rozdíl	220 082	194 347	187 363	151 547	188 246	186 163	198 218	258 298

Zdroj: Výroční zpráva společnosti Amrest - vlastní zpracování

Z dat uvedených v tabulce č. 4 můžeme sledovat, zda si zaměstnanci vytvářeli zisk na vlastní mzdu v daném roce. Jak bylo zmíněno již výše, tak společnost se zaměřila i na zvyšování mezd zaměstnanců. Tato hodnota se každým rokem zvyšuje. Menší pokles nastal v roce 2009, kdy byla světová ekonomika v krizi a projevilo se to i v oblasti provozu rychlého občerstvení.

Vývoj tržeb

Tabulka 5 Vývoj tržeb v mil. Kč

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Tržby	1 428	1 541	1 648	1 585	1 764	1 795	1 918	2 068

Zdroj: Výroční zpráva společnosti Amrest - vlastní zpracování

Tržby ve společnosti během každého roku zaznamenaly růst, což kopíruje růst přidané hodnoty. Tento růst tržeb byl podmíněn i vznikem nových provozoven. Počet transakcí uskutečněných v daných restauracích každoročně roste.

Vývoj výsledku hospodaření

Tabulka 6 Vývoj výsledku hospodaření v tis. Kč

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
VH běžného účetního období	53 113	-12 523	34 007	-22 710	13 172	-4 919	-3 194	42 099

Zdroj: Výroční zpráva společnosti Amrest - vlastní zpracování

Výsledek hospodaření za sledované období zaznamenává kolísání.

Rentabilita společnosti Amrest

Tabulka 7 Rentabilita společnosti Amrest v %

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Rentabilita a aktiv	8,32	-0,17	3,88	-1,97	3,94	0,14	0,77	6,46
Rentabilita a vlastního kapitálu	62,17	-1,31	24,77	-11,69	14,37	0,64	7,52	44,74
Rentabilita a tržeb	5,95	-0,11	2,38	-1,15	2,31	0,08	0,38	3,02

Zdroj: Výroční zpráva společnosti Amrest - vlastní zpracování

Rentabilita aktiv zaznamenala nejvyšší hodnoty před hospodářskou krizí, kdy ekonomika byla na vrcholu. V průběhu roku 2008 zaznamenala propad na -0,17 % a

během dalších dvou let to bylo proměnlivé. Jakmile se ekonomika ustálila, tak rentabilita aktiv se začala pohybovat v kladných hodnotách až se vyšplhala na 0,77 % v roce 2013.

Rentabilita vlastního kapitálu měla podobné kolísání.

U rentability tržeb zjišťujeme, kolik korun tržeb připadá na jednu korunu zisku. Největší pokles nastal v roce 2010, avšak po tomto roce se tato hodnota jen zvyšovala, což můžeme současně sledovat u výsledku hospodaření.

4.2 Představení společnosti HDS Retail Czech Republic

HDS Retail Czech Republic je akciová společnost, která vznikla dne 13. 1. 1997 v Praze. Hlavním předmětem její činnosti je provozování kiosků s tiskem a potravinami. Mateřskou společností je Lagardere Services se sídlem v Paříži.

4.2.1 Finanční analýza HDS Retail Czech Republic

Vertikální analýza rozvahy

Výsledky vertikální analýzy rozvahy jsou uvedeny v tabulce č. 1 a č. 2. Z tabulky lze vyčíst jaké je rozdělení majetku a následně finančních zdrojů krytí. Hodnota dlouhodobého majetku společnosti se v průběhu let zvyšovala. Firma investovala do investičního majetku.

Tabulka 8 Vertikální analýza aktiv v %

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
AKTIVA CELKEM	100	100	100	100	100	100	100	100
Dlouhodobý majetek	65,2	68,4	57,2	72,7	67,2	73,7	75,5	75,5
Dlouhodobý nehmotný majetek	0,8	6,2	6,1	7,9	5,5	3,5	3,3	2,8
Dlouhodobý hmotný majetek	29,1	34,6	30,1	29,5	26,5	21,7	24,2	23,3
Dlouhodobý finanční majetek	35,3	27,6	21,1	35,3	35,2	48,6	48,1	49,3
Oběžní aktiva	30,0	27,0	37,6	20,0	24,4	19,8	18,9	19,6
Zásoby	10,5	9,6	7,9	9,0	8,1	6,6	5,9	6,3

Dlouhodobé pohledávky	6,4	3,7	2,0	1,9	1,6	5,5	5,2	5,2
Krátkodobé pohledávky	8,3	9,2	26,3	7,5	12,0	4,5	5,6	5,9
Krátkodobý finanční majetek	4,7	4,5	1,3	1,6	2,7	3,2	2,2	2,2

Zdroj: Výroční zpráva společnosti HDS Retail Czech Republic - vlastní zpracování

Tabulka 9 Vertikální analýza pasiv v %

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
PASIVA CELKEM	100	100	100	100	100	100	100	100
Vlastní kapitál	42,7	36,5	26,7	41,6	34,4	29,8	30,5	32,6
Základní kapitál	5,9	4,6	3,5	19,6	16,4	13,7	13,6	13,9
Kapitálové fondy	34,0	26,6	20,3	18,0	15,1	12,6	12,5	12,8
Fondy ze zisku	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,3	0,0
VH minulých let	-0,3	1,8	2,3	2,2	3,1	2,2	3,2	4,5
VH běžného účetního období	2,8	1,3	0,2	1,5	-0,4	1,0	0,9	1,4
Cizí zdroje	55,6	65,2	73,0	57,9	65,1	69,9	69,5	67,3
Rezervy	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,4	0,4	0,5
Dlouhodobé závazky	0,0	0,0	0,1	0,4	0,3	0,5	0,8	1,0
Krátkodobé závazky	29,8	22,7	46,6	32,3	27,5	42,7	52,2	65,0
Bankovní úvěry a výpomoci	26,1	42,1	26,3	25,2	37,0	26,2	16,1	0,9

Zdroj: Výroční zpráva společnosti HDS Retail Czech Republic - vlastní zpracování

Největší podíl na pasivech mají cizí zdroje krytí. U cizích zdrojů krytí mají velké zastoupení krátkodobé závazky. Ty vyplývají ze závazků vůči dodavatelům. Podniku nehrozí pokuty z nesplacených závazků.

Vývoj přidané hodnoty

Tabulka 10 Vývoj přidané hodnoty v tis. Kč

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Přidaná hodnota	80 940	88 241	102 856	130 979	146 613	187 383	213 293	241 607

Zdroj: Výroční zpráva společnosti HDS Retail Czech Republic - vlastní zpracování

Z tabulky č. 10 je zřejmé, že přidaná hodnota v každém roce roste. Společnost prostředky využila na zvyšování počtu pracovních míst.

Vývoj přidané hodnoty a osobních nákladů

Tabulka 11 Vývoj přidané hodnoty a osobních nákladů v tis. Kč

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Přidaná hodnota	80 940	88 241	102 856	130 979	146 613	187 383	213 293	241 607
Osobní náklady	36 891	43 786	58 255	68 424	81 507	109 702	137 794	159 837
Rozdíl	44 049	44 455	44 601	62 555	65 106	77 681	75 499	81 770

Zdroj: Výroční zpráva společnosti HDS Retail Czech Republic - vlastní zpracování

Rozdíl mezi přidanou hodnotou a osobními náklady se každým rokem zvyšuje. V prvních třech letech to byl nepatrný nárůst, avšak od roku 2010 nastala radikální změna. Rozdíl mezi roky 2009 a 2010 je téměř o více než 18 miliónů.

Vývoj tržeb

Tabulka 12 Vývoj tržeb v mil. Kč

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Tržby	786	942	969	1 003	1 110	1 083	1 070	1 071

Zdroj: Výroční zpráva společnosti HDS Retail Czech Republic - vlastní zpracování

Tržby v průběhu sledovaného období rostly. V letech 2012 nastal mírný pokles. Navzdory těmto skutečnostem podnik zaznamenal růst přidané hodnoty, jak to bylo zmíněno výše.

Vývoj výsledku hospodaření

Tabulka 13 Vývoj výsledku hospodaření v tis. Kč

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
VH běžného účetního období	11 447	6 569	1 538	11 433	3 692	11 319	9 882	15 320

Zdroj: Výroční zpráva společnosti HDS Retail Czech Republic - vlastní zpracování

Výsledek hospodaření v prvních dvou letech hospodářské krize razantně poklesl a v roce 2009 dosáhl svého minima. V následujících letech se situace postupně zlepšovala. V roce 2012 se hodnota hospodářského výsledku přiblížila hodnotě, kterou dosahoval v roce 2007.

Rentabilita společnosti

Tabulka 14 Rentabilita společnosti v %

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Rentabilita aktiv	3,94	1,57	0,38	1,90	0,44	1,73	1,59	1,92
Rentabilita vlastního kapitálu	9,23	4,29	1,44	4,56	1,27	5,80	5,23	5,87
Rentabilita tržeb	2,03	0,86	0,27	1,45	0,36	1,75	1,64	1,93

Zdroj: Výroční zpráva společnosti HDS Retail Czech Republic - vlastní zpracování

Rentabilita aktiv zaznamenala nejvyšší hodnoty v roce 2007. V roce vypuknutí krize se její hodnota propadla o více než 2 %. V následujícím roce zaznamenala své minimum. Jak můžeme vidět v následujícím období tyto hodnoty byly proměnlivé.

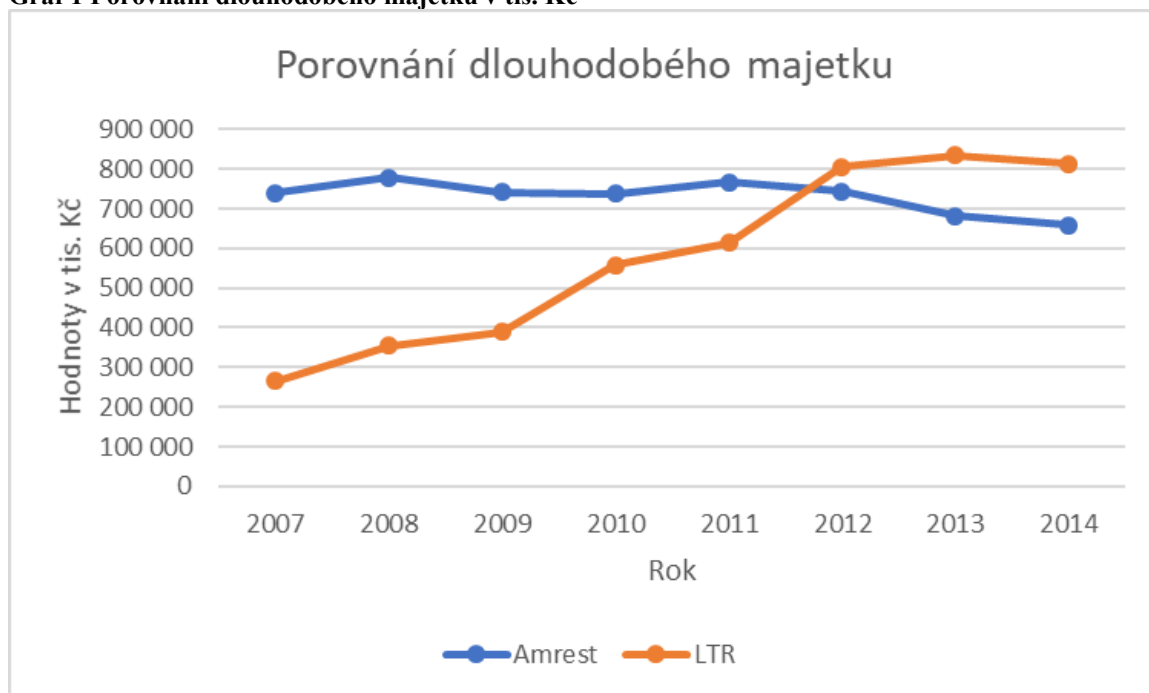
U rentability vlastního kapitálu a tržeb můžeme sledovat podobný vývoj jako u rentability aktiv. V roce 2010 nastalo postupné ožívání ekonomiky, což se projevilo ve vývoji tržeb.

5 Porovnání společnosti Amrest a LTR

Porovnání těchto společností bude náročné. Každá z nich má svá specifika. Obě firmy se pohybují v oblasti stravování a maloobchodu. Dalším společným znakem je struktura zaměstnanců. Pro lepší přehled je grafické znázornění průběhu vývoje ve společnostech zobrazeny v jednom grafu.

5.1 Porovnání aktiv

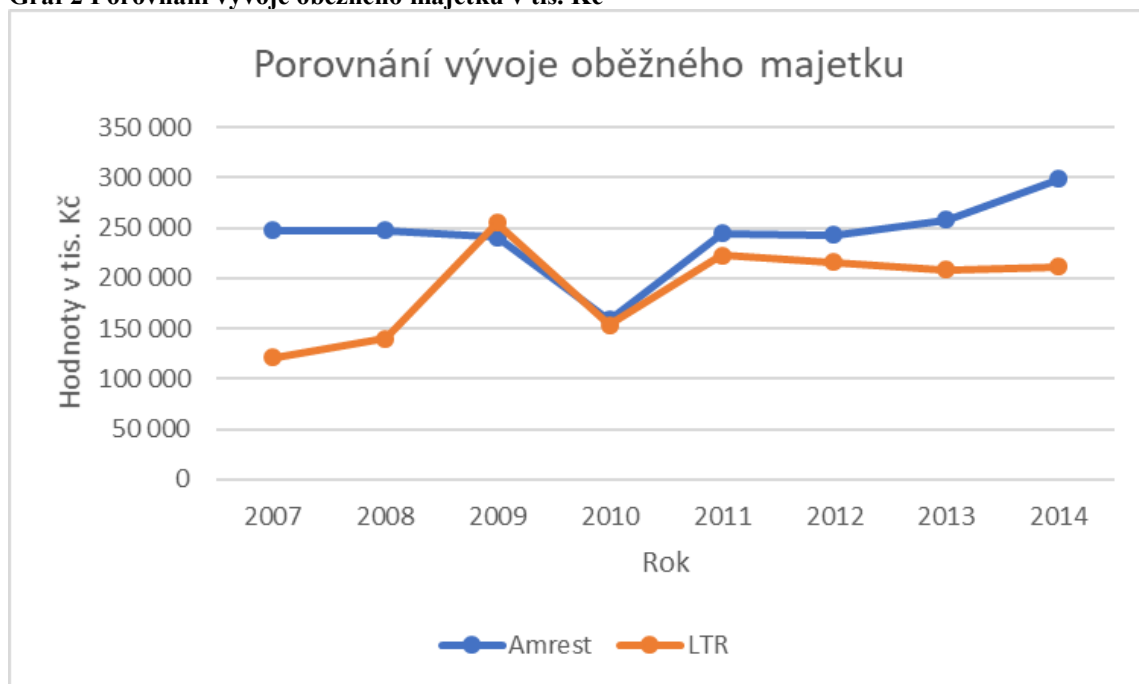
Graf 1 Porovnání dlouhodobého majetku v tis. Kč

Zdroj: data čerpané z výroční zprávy - vlastní zpracování

Hodnota dlouhodobého majetku ve společnosti Amrest se v průběhu sledovaného období velmi neměnila. Od roku 2012 naopak začala klesat. Je to z důvodu pronajímání prostorů jednotlivých restaurací. U společnosti LTR se hodnota dlouhodobého majetku zvyšuje i v období krize. Na konci sledovaného období je dokonce vyšší než hodnota dlouhodobého majetku v společnosti Amrest.

Graf 2 Porovnání vývoje oběžného majetku v tis. Kč

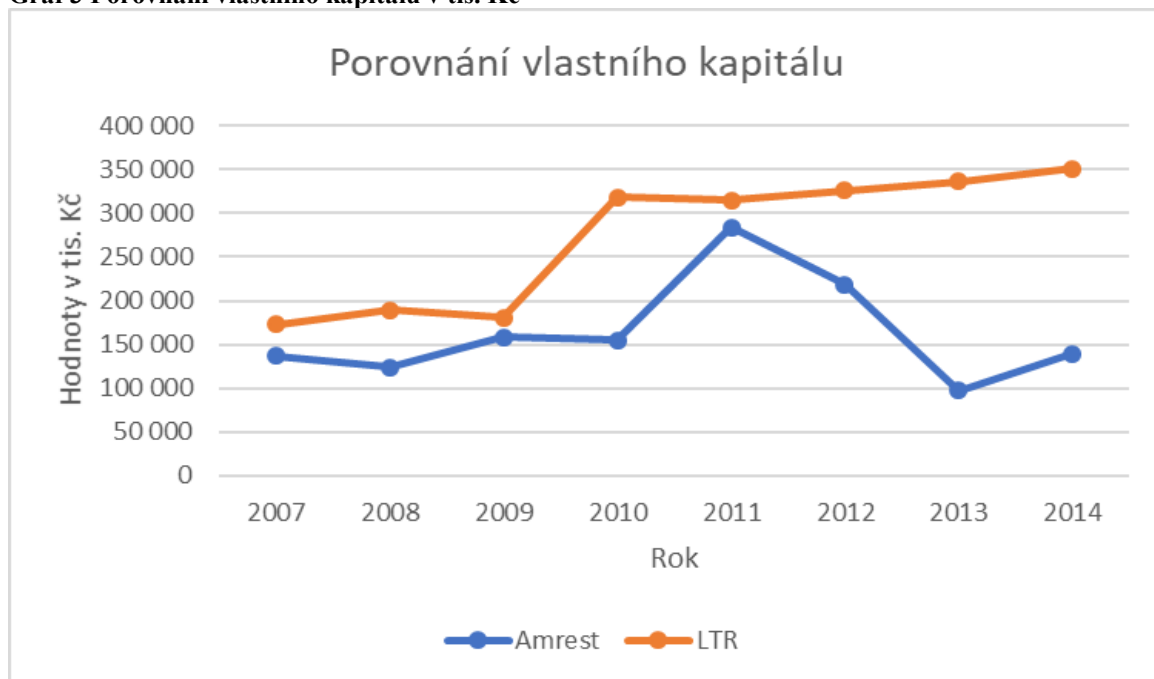
Zdroj: data čerpané z výroční zprávy - vlastní zpracování

U společnosti Amrest od roku 2008 začal pokles množství oběžného majetku, u kterého nejnižší hodnotu můžeme sledovat v roce 2010. Od tohoto roku se jeho hodnota zvyšovala a v roce 2013 dosáhla svých původních hodnot. Společnost LTR zaznamenala růst oběžného majetku, ale stejně jako u společnosti Amrest v roce 2010 zaznamenala nejnižší hodnotu..

Oběžný majetek se ve společnostech velmi nedrží. Materiál a zásoby jsou určeny k okamžité spotřebě. Spotřeba materiálu je plánována tak, aby produkty byly čerstvé a nebyly zdravotně závadné. Kvůli tomu manažeři a zaměstnanci musí podstoupit různá školení, aby tento provoz zvládali.

5.2 Porovnání pasiv

Graf 3 Porovnání vlastního kapitálu v tis. Kč

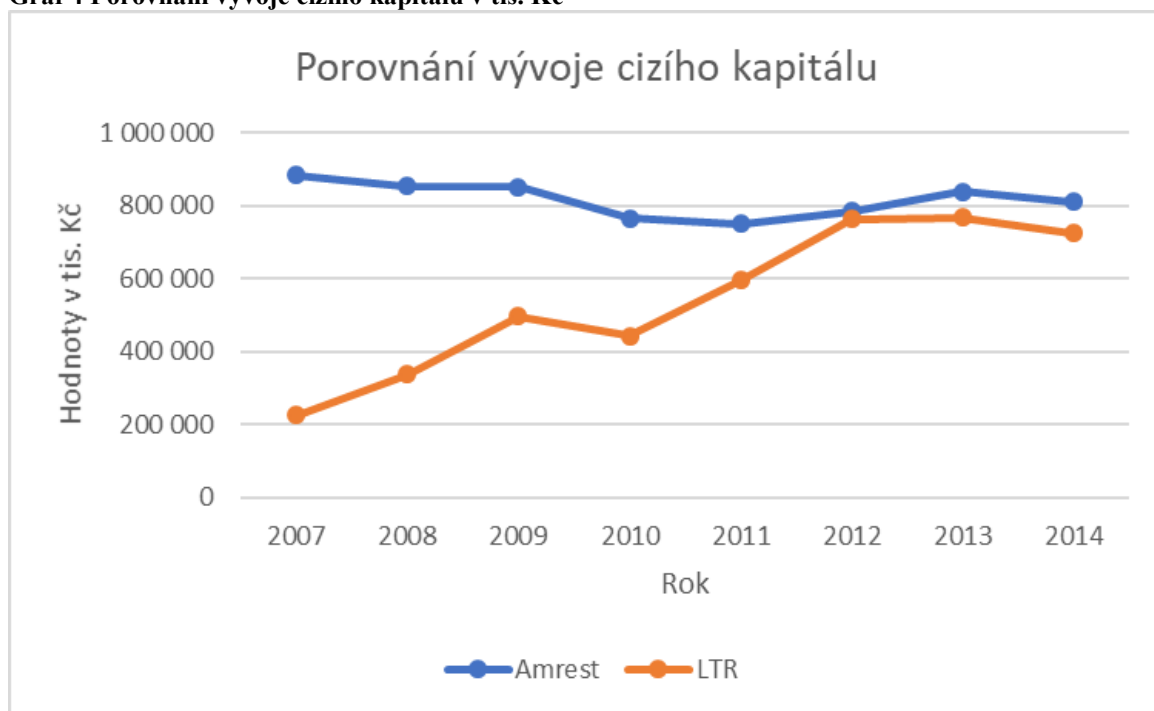
Zdroj: data čerpané z výroční zprávy - vlastní zpracování

U vlastního kapitálu můžeme sledovat pokles u společnosti Amrest. Je to z důvodu nízkého výsledku hospodaření. Základní kapitál se u společnosti zvyšoval jednou, a to v roce 2010 o 20 mil. Kč.

Vlastní kapitál u druhé společnosti se jen zvyšoval, a to z důvodu zvyšování základního kapitálu společnosti a zvyšování výsledku hospodaření

Společnost Amrest se neustále snaží investovat svůj zisk k tvorbě nových provozoven. Investice se jim v průběhu několika let vrátí a tržby se každým rokem zvyšují, což jim umožňuje rychle se rozvíjet na českém trhu.

Graf 4 Porovnání vývoje cizího kapitálu v tis. Kč

Zdroj: data čerpané z výroční zprávy - vlastní zpracování

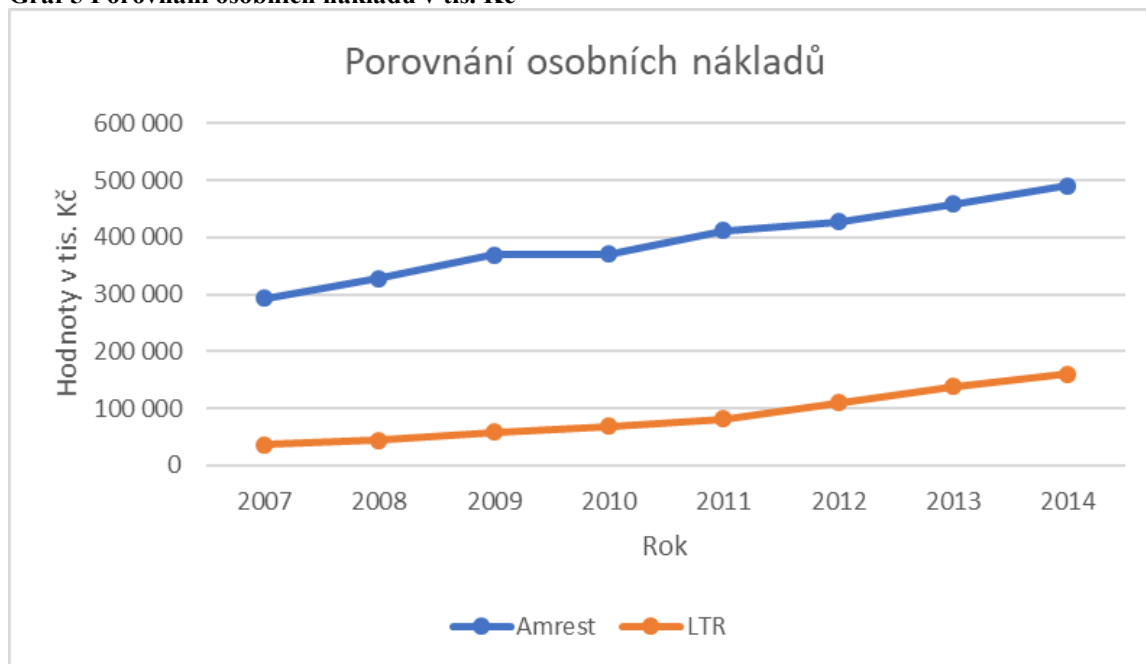
Pokles cizích zdrojů můžeme vidět u společnosti Amrest. Ta snížila své dlouhodobé závazky a snížila i závazky vůči bankovním institucím.

Společnost LTR se snažila rozšiřovat svůj investiční majetek. Zvyšovala se hodnota krátkodobých závazků vůči dodavatelům, kterých každoročně přibývalo.

Leasing je u společnosti využíván převážně na zakoupení dlouhodobého majetku a staveb. V případě splacení požadované částky je pronajatý majetek odkoupen společností a zařazen do dlouhodobého majetku společností. Další závazky vycházejí z plateb za využití licenci na jednotlivých provozovnách daných značek.

5.3 Porovnání osobních nákladů

Graf 5 Porovnání osobních nákladů v tis. Kč

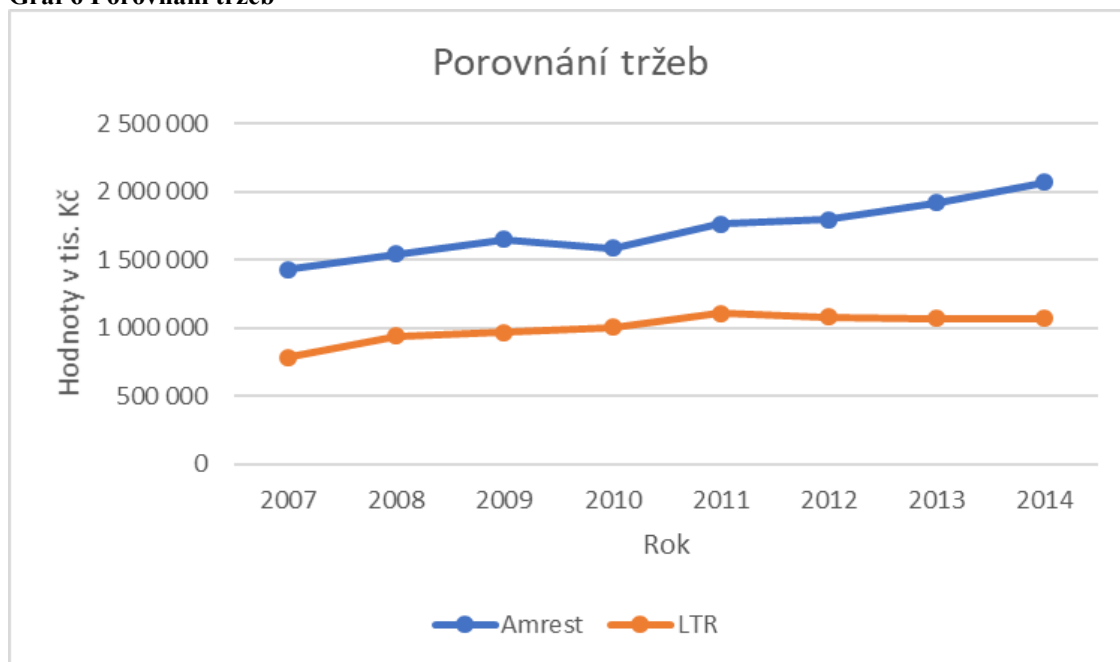
Zdroj: data čerpané z výroční zprávy - vlastní zpracování

Vývoj osobních nákladů v obou firmách byl rostoucí i v období hospodářské krize. Obě firmy se shodly na tom, že ekonomickou situaci nebudou řešit prostřednictvím snižování mezd zaměstnanců, ba naopak, mzdy se snažili nepatrně zvyšovat a také průměrný počet zaměstnanců rostl. Tento vývoj můžeme sledovat v grafu č. 5.

5.4 Porovnání tržeb a výsledku hospodáření

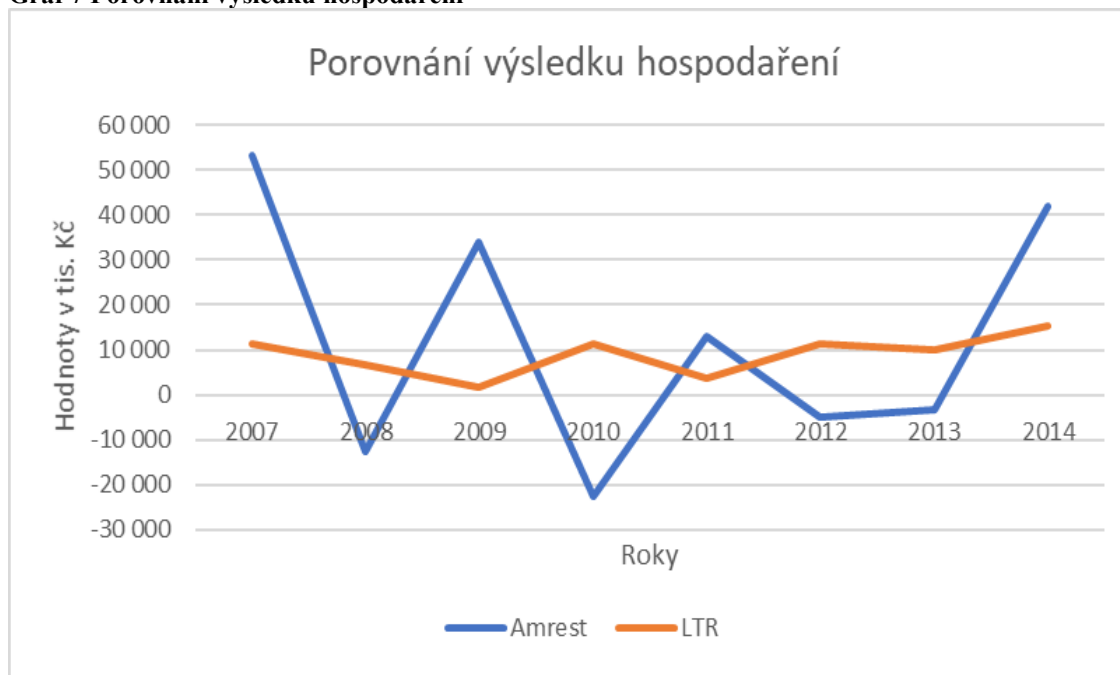
Tržby u obou společností si i během období hospodářské krize udržely svůj trend vývoje, který byl rostoucí. Společnosti totiž působí v oblasti stravování, což způsobilo, že zákazníci i přes ekonomické situace nepřestali navštěvovat pohostinství.

Graf 6 Porovnání tržeb

Zdroj: data čerpané z výroční zprávy - vlastní zpracování

Graf 7 Porovnání výsledku hospodaření

Zdroj: data čerpané z výroční zprávy - vlastní zpracování

LTR si během celého svého působení v sledovaném období snažila udržet kladný výsledek hospodaření. Mezi lety 2008 a 2009 se hospodářsky výsledek snížil.

Výsledek hospodaření společnosti Amrest má progresivní-degresivní vývoj. Svou nejnižší hodnotu dosáhl v roce 2010. Svou ztrátu společnost kryla z výsledku hospodaření minulých let.

5.5 Doporučení

V období každé ekonomické krize je v podnicích nejdůležitější, aby si zachovaly svou solventnost. Splácení svých dluhů je to nejdůležitější, a to nejen z hlediska dosahování zisku a udržení si dobrého jména na trhu.

Hlavním úkolem je v tomto období komunikovat se svými odběrateli, případně zákazníky. Je třeba si vybudovat stálou dodavatelskou síť a být dobře informován o svých obchodních partnerech.

Jednou z důležitých věcí je i vytváření kvalitních finančních analýz. Ty by se neměly týkat pouze analýz dané firmy, ale samozřejmě i finančního trhu a trendu jeho vývoje, aby firmy dokázaly přizpůsobit svou nabídku potřebám svých zákazníků a zefektivnily využívání svých zdrojů. Lepší využívání svých zdrojů, by mělo firmu směřovat ke zvyšování tržeb, případně k nalezení nových způsobů dosahování zisku.

Mimo jiné by se měly firmy zaměřit i na své zaměstnance, tak jak to udělali analyzované firmy. Propuštění zaměstnanců nevyřeší situaci podniku, ba naopak, zhorší to koupěschopnost obyvatelstva, což následně způsobí menší tržby firmám. V tomto období je nejdůležitější, aby obyvatelstvo nakupovalo a aby se ekonomika nezastavila.

K tomuto kroku, aby firmy nepropouštěly své zaměstnance je potřebný i kvalitní manažerský tým, který si dokáže tuto myšlenku u vedení společnosti prosadit. Ne stále je to lehká situace. Na trhu se vyskytují i výjimky, které se v tomto období snažily zvyšovat mzdy svých zaměstnanců byť jen nepatrně, ale v každém případě si udržely své postavení i na trhu a v povědomí zákazníků.

5.6 Současný vývoj a předpověď vývoje

Společnost Amrest je provozovatelem restaurací s rychlým občerstvením. Za poslední léta tato firma zaznamenala v této oblasti velké úspěchy. Před dvěma lety zavedli v závodě KFC delivery, což znamenalo zvýšení tržeb a objednávání si jídla přímo

z pohodlí domova. Letos otevřela několik nových poboček nejen KFC, ale také Burger King, Pizza Hut a Starbucks.

Jedním z cílů firmy je být jedničkou ve svém oboru. Postupně se firma rozšiřovala i na jiné trhy jakými je Slovenská republika a Rakousko.

Jednou z možných předpovědí vývoje je tedy rozvoj této firmy v příštích letech do všech koutů České republiky a také Slovenska. Jsou to perspektivní trhy, kde se tyto značky mohou uchytit. Další možností je získat další významné franšízy, které by do celého konceptu rychlého občerstvení zapadly.

Nevýhodnou vyhlídkou však může být v současné době nedostatek pracovních sil. Nízká nezaměstnanost způsobuje, že v budovaných závodních jednotkách by neměl kdo pracovat. Proto bude třeba vybudovat pracovní prostředí, které bude pro nové zaměstnance lákadlem.

K tomuto vývoji se dá přirovnat i vývoj ve společnosti LTR. V těchto firmách by mohly mít mnoho pracovních příležitostí převážně studenti, kteří během svého studia potřebují získat nějakou praxi.

V budoucnu se při této firmě předpokládá nárůst jednotek v oblasti maloobchodu a gastronomie. Součástí toho bude i zlepšování služeb a samozřejmě zvyšování mezd, jak jsme to meziročně mohly sledovat i v minulých letech. Tržby ve firmách budou růst pouze v tom případě, že budou schopni si udržet zájem svých dosavadních zákazníků a získávat pozornost nových.

6 Závěr

V období od roku 2008 do roku 2009 se zpomalil růst světové ekonomiky. Většina obyvatelstva světa začala pociťovat paniku z důvodu obav o stabilitu finančních trhů. Krize se nejvíce projevila ve vyspělých ekonomikách světa, kde nastal velký pokles HDP.

Finanční krize se České republiky velmi nedotkla, ale následné propuknutí v krizi ekonomickou mělo na Českou republiku větší dopad. Podstatně se to projevilo v kurzu české koruny oproti euru a dolaru. Index PX na Pražské burze se propadl v roce 2008 o jednu čtvrtinu a v roce 2009 dokonce o jednu třetinu jeho původní hodnoty.

V roce 2008 prudce vzrostla i cena potravin. Celkově poklesly výdaje domácnosti na konečnou spotřebu.

Zaměstnání během krize ztratilo 1,2 % osob, což bylo méně než v EU. Ve zpracovatelském průmyslu však zaměstnanost klesla o 5,9 %. Co se týče zisků, tak ty v roce 2008 zaznamenaly růst, ale v roce 2009 se krize projevila nejvíce. V tomto období byl zaznamenán rekordní propad.

Dalším odvětvím, které bylo v České republice zasažené, byl automobilový průmysl.

Krize se projevila i v obratu zahraničního obchodu. Jeho obrat se snížil v roce 2009 meziročně o 15,7 % a v roce 2008 stagnoval. Oproti předchozímu období se dynamika snížila.

Česká republika se s krizí vypořádala poměrně dobře. V současnosti je světová ekonomika zase na vrcholu. V České republice je nejnižší nezaměstnanost za posledních několik let a činí 2,2 %. Objevují se teorie o tom, že by se v nejbližším období zase měl objevit propad ekonomiky.

7 Seznam použitých zdrojů

1. AMADEO, Kimberly. The Balance. The Balance [online]. [cit. 2018-01-29]. Dostupné z: <https://www.thebalance.com/what-is-a-bull-market-3305821>
2. BALAŽ, M. Ako investovať. Ako investovať [online]. [cit. 2018-01-24]. Dostupné z: <http://ako-investovat.sk/index.php/akcie/71akcie-zaiatok/173-medvedie-trhy>
3. Blánzivé cykly cien akcií. O Peniazoch [online]. [cit. 2018-11-19]. Dostupné z: <https://openiazoch.zoznam.sk/cl/31785/Blaznive-cykly-cien-akcii>
4. Ceed [online]. [cit. 2018-11-20]. Dostupné z: http://www.ceed.cz/makroekonomie/50-4_sedlo.htm
5. CIHELKOVÁ, Eva. Světová ekonomika: obecné trendy rozvoje = World economy: general trends in its development. Praha: C.H. Beck, 2009. Beckova edice ekonomie. ISBN 978-80-7400-155-0.
6. DVOŘÁK, Pavel. Veřejné finance, fiskální nerovnováha a finanční krize. V Praze: C.H. Beck, 2008. Beckova edice ekonomie. ISBN 978-80-7400-075-1.
7. Finančná kríza. Euractiv [online]. [cit. 2018-11-19]. Dostupné z: <https://euractiv.sk/section/podnikanie-a-praca/linksdossier/financna-kriza-000227/>
8. GAZDÍK, Roman. Obamův záchranný plán: Otázky a odpovědi. Aktuálně.cz [online]. [cit. 2018-11-19]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/obamuv-zachranny-plan-otazky-a-odpovedi/r~i:article:628308/?redirected=1542640870>
9. HORÁČEK, Filip. Plán na záchranu ekonomiky USA podepsali poslanci i Bush. IDnes.cz [online]. [cit. 2018-11-19]. Dostupné z: https://ekonomika.idnes.cz/plan-na-zachranu-ekonomiky-usa-podepsali-poslanci-i-bush-pkt-/eko-zahranicni.aspx?c=A081003_172523_eko-zahranicni_fih
10. Investopedia [online]. [cit. 2018-11-20]. Dostupné z: <https://www.investopedia.com/terms/b/beartrap.asp>
11. JÍLEK, Josef. Finance v globální ekonomice. Praha: Grada Publishing, c2013. Finanční trhy a instituce. ISBN 978-80-247-3893-2.
12. KOTLEBOVÁ, Jana. Medzinárodné finančné centrú. Bratislava: Iura Edition, 2004. Ekonómia. ISBN 80-89047-83-1
13. KOTLEBOVÁ, Jana. Medzinárodné finančné centrú. Bratislava: Iura Edition, 2004. Ekonómia. ISBN 80-89047-83-1

14. LISÝ, Ján. Ekonómia: všeobecná ekonomická teória. 3. preprac. a dopl. vyd. Bratislava: Iura Edition, [2000]. Ekonómia (Iura Edition), ISBN 80-88715-81-4.
15. OBADI, Saleh Mothana. *Vývoj a perspektívy svetovej ekonomiky: krehké oživenie globálnej ekonomiky v čase relatívne nízkych cien ropy a pretrvávajúcích geopolitických rizík = The development and perspectives of the world economy : fragile recovery of global economy in the time of relatively low crude oil prices and the persisting geopolitical risks*. Bratislava: Ekonomický ústav Slovenskej akadémie vied, 2015.

8 Přílohy

8.1 Rozvaha a VZaZ společnosti Amrest

Tabulka 15 Rozvaha společnosti Amrest v tis. Kč

Označení	AKTIVA	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	AKTIVA CELKEM	1 020 796	977 645	1 010 144	922 176	1 034 521	1 003 734	955 510	966 956
B.	Dlouhodobý majetek	739 084	778 006	741 423	737 888	767 330	743 118	681 380	658 641
B. I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	21 071	23 139	21 846	22 054	25 751	26 659	26 579	27 201
B. I. 1.	Software	0	0	1 424	2 560	1 630	1 363	574	59
	2. Ocenitelná práva	20 421	22 400	19 683	20 494	22 189	25 296	26 005	27 142
	3. Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	650	739	739	0	1 932	0	0	0
B. II.	Dlouhodobý hmotný majetek	703 759	740 613	719 577	715 834	741 579	716 459	654 781	631 440
B. II. 1.	Stavby	238 646	272 110	256 758	252 563	272 601	277 476	259 414	279 769
	2. Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	134 762	181 621	201 322	224 256	245 730	253 719	233 756	228 949
	3. Jiný dlouhodobý hmotný majetek	507	507	507	507	507	507	353	353
	4. Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	36 350	21 994	22 240	25 678	28 201	20 101	19 755	8 769
	5. Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	5 902	1 798	1 175	264	5 759	978	2 927	126
	6. Oceňovací rozdíl k nabytému majetku	287 592	262 583	237 575	212 566	188 781	163 678	138 576	113 474
B. III.	Dlouhodobý finanční majetek	14 254	14 254	0	0	0	0	0	0
B. III. 1.	Podíly v	14 254	14 254	0	0	0	0	0	0

		ovládaných a řízených osobách								
C.		Oběžná aktiva	248 036	169 053	241 130	158 707	244 889	243 483	257 966	298 964
C.	I.	Zásoby	17 608	20 624	19 952	17 128	17 034	17 627	18 862	20 088
C.	I.	1. Materiál	17 608	20 624	19 952	17 128	17 034	17 627	18 862	20 088
C.	II.	Dlouhodobé pohledávky	40 802	49 196	51 720	60 561	55 282	65 697	69 879	77 161
C.	II.	1. Pohledávky z obchodních vztahů	0	0	0	0	0	0	0	0
		2. Jiné pohledávky	21 740	17 732	19 413	20 972	24 330	25 747	25 839	28 370
		3. Odložená daňová pohledávka	19 062	31 464	32 307	39 489	30 952	39 595	44 040	48 791
C.	III.	Krátkodobé pohledávky	92 341	38 070	93 103	35 378	81 563	35 959	39 921	39 132
C.	III.	1. Pohledávky z obchodních vztahů	12 856	11 149	56 425	14 274	17 817	9 640	14 414	12 201
		2. Stát – daňové pohledávky	0	6 185	13 988	0	40 609	92	29	0
		3. Krátkodobé poskytnuté zálohy	20 160	19 617	21 561	19 006	22 805	25 424	25 094	23 987
		4. Jiné pohledávky	59 325	1 119	1 129	2 036	332	803	384	658
C.	IV.	Krátkodobý finanční majetek	97 285	61 163	76 355	45 740	91 010	124 200	129 304	162 583
C.	IV.	1. Peníze	19 324	3 285	3 831	21 930	27 746	27 918	25 321	40 995
		2. Účty v bankách	77 961	57 878	72 524	23 810	63 264	96 282	103 983	121 588
D.		Ostatní aktiva – přechodné účty aktiv	33 676	30 586	27 591	27 591	22 302	17 133	16 184	9351
D.	I.	Časové rozlišení	33 676	30 586	27 591	27 591	22 302	17 133	16 184	9351
D.	I.	1. Náklady příštích období	33 676	30 586	27 591	27 591	22 302	17 133	16 184	9351
Označení		PASIVA	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
		PASIVA CELKEM	1 020 796	977 645	1 010 144	922 176	1 034 521	1 003 734	955 510	966 956
A.		Vlastní kapitál	136 569	124 047	158 054	155 344	283 659	218 740	97 542	139 641
A.	I.	Základní kapitál	72 694	72 694	72 694	92 694	92 694	92 694	92 694	92 694
A.	I.	1. Základní kapitál	72 694	72 694	72 694	92 694	92 694	92 694	92 694	92 694
A.	I.	Rezervní fond a ostatní fondy ze zisku	10	3 645	3 645	5 345	5 345	6 662	6 662	6 662

A.	I.	1.	Zákonný rezervní fond	10	3 645	3 645	5 345	5 345	6 662	6 662	6 662
A.	IV.		Výsledek hospodaření minulých let	10 752	60 231	47 708	80 015	172 448	124 303	1 380	-1 814
A.	IV.	1.	Nerozdělený zisk minulých let	23 910	73 388	73 388	105 695	172 448	124 303	1 380	0
		2.	Neuhrazená ztráta minulých let	-13 158	-13 157	-25 680	-25 680	0	0	0	-1 814
A.	V.		Výsledek hospodaření běžného účetního období (+/-)	53 113	-12 523	34 007	-22 710	13 172	-4 919	-3 194	42 099
B.			Cizí zdroje	884 227	853 598	851 517	765 591	750 095	784 204	839 864	811 170
B.	I.		Rezervy	22 941	6 480	5 902	12 289	18 218	6 261	7 238	14 785
B.	I.	1.	Rezerva na daň z příjmů	17 696	0	0	7 461	12 417	37	2 437	9 957
		2.	Ostatní rezervy	5 245	6 480	5 902	4 828	5 801	6 224	4 801	4 828
B.	II.		Dlouhodobé závazky	167 306	167 306	0	176 347	0	31 674	176 388	137 915
B.	II.	1.	Závazky z obchodních vztahů	0	0	0	14 129	0	0	0	0
		2.	Závazky – ovládající a řídící osoba	167 306	167 306	0	161 950	0	0	138 784	133 086
		3.	Jiné závazky	0	0	0	268	0	31 674	37 602	4 829
B.	III.		Krátkodobé závazky	176 104	235 918	423 916	197 912	371 445	423 776	256 240	258 470
B.	III.	1.	Závazky z obchodních vztahů	64 417	106 168	108 754	94 672	101 379	109 077	119 312	112 481
		2.	Závazky – ovládající a řídící osoba	12 022	34 617	208 517	4 327	160 737	181 278	0	0
		3.	Závazky ke společníkům a k účastníkům sdružení	104	0	0	0	0	0	0	0
		4.	Závazky k zaměstnancům	16 268	20 294	20 615	20 316	23 298	25 767	25 877	27 316
		5.	Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	7 818	9 767	8 907	9 384	11 106	11 591	11 591	12 724
		6.	Stát – daňové závazky a	15 132	9 591	10 760	9 519	2 116	14 079	19 435	17 548

			dotace								
		7.	Krátkodobé přijaté zálohy	104	224	539	582	575	950	570	137
		8.	Dohadné účty pasivní	45 522	54 691	64 636	58 634	71 117	79 197	78 438	88 214
		9.	Jiné závazky	14 717	566	1 188	478	1 117	1 837	1 012	50
B.	IV.		Bankovní úvěry a výpomoci	517 876	443 894	421 699	379 403	360 432	322 493	400 000	400 000
B.	IV.	1.	Bankovní úvěry dlouhodobé	419 233	421 699	0	360 433	322 492	246 612	400 000	400 000
		2.	Krátkodobé bankovní úvěry	98 643	22 195	421 699	18 970	37 940	75 881	0	0
B.	IV.	1.	Bankovní úvěry dlouhodobé	419 233	421 699	0	360 433	322 492	246 612	400 000	400 000
		2.	Krátkodobé bankovní úvěry	98 643	22 195	421 699	18 970	37 940	75 881	0	0

Tabulka 16 VZaZ společnosti Amrest v tis. Kč

Označení	TEXT	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
II.	Výkony	1 428 088	1 541 163	1 648 378	1 585 836	1 764 080	1 795 316	1 918 059	2 068 060
II.	1. Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	1 428 088	1 541 163	1 648 378	1 585 836	1 764 080	1 795 316	1 918 059	2 068 060
B.	Výkonová spotřeba	915 043	1 018 518	1 091 491	1 064 449	1 164 486	1 181 361	1 261 695	1 319 971
B.	1. Spotřeba materiálu a energie	532 536	603 603	654 480	628 890	677 251	696 250	743 944	792 731
	2. Služby	382 507	414 915	437 011	435 559	487 235	485 111	517 751	527 240
+	Přidané hodnota	513 045	522 645	556 887	521 387	599 594	613 955	656 364	748 089
C.	Osobní náklady	292 963	328 298	369 524	369 840	411 348	427 792	458 146	489 791
C.	1. Mzdové náklady	199 767	224 030	258 448	254 509	285 314	300 089	323 589	346 938
	2. Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	69 558	78 009	78 644	85 274	94 565	94 779	99 328	104 466

		3.	Sociální náklady	23 638	26 259	32 432	30 057	31 469	32 924	35 229	38 387
D.			Daně a poplatky	379	557	1 117	118	185	92	117	129
E.			Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	117 006	112 203	131 407	138 527	178 496	153 016	160 151	161 813
	III.		Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu	336	7 296	1 597	444	1 579	86	5 455	141
	III.	1.	Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	336	7 296	1 509	443	1 487	72	5 431	139
		2.	Tržby z prodeje materiálu			88	1	92	14	24	2
F.			Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a materiálu	304	7 270	2 559	824	915	207	6 888	1 686
F.		1.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	292	7 270	2 559	824	915	207	6 888	1 686
		2.	Prodaný materiál	12	0	0	0	0	0	0	0
G.			Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období	-8 155	48 787	-15 613	13 594	-13 583	15 340	657	7 249
	IV.		Ostatní provozní výnosy	10 653	8 883	12 788	16 373	41 218	36 531	18 098	28 063
H.			Ostatní provozní náklady	4 580	10 315	12 367	9 919	10 697	8 817	9 359	10 027
	*		Provozní výsledek hospodaření	116 957	31 394	69 911	5 382	54 333	42 308	44 597	105 598
	X.		Výnosové úroky	902	1 239	107	50	41	140	10	4
N.			Nákladové úroky	27 489	31 933	27 353	24 960	23 840	24 872	20 637	20 935
	XI.		Ostatní finanční	1 122	3 627	1 325	10 055	15 923	6 925	2 789	0

		výnosy								
O.		Ostatní finanční náklady	3 547	5 947	6 879	9 737	5 707	23 105	19 422	22 189
	*	Finanční výsledek hospodaření	-29 012	-33 014	40 686	-23 540	-13 583	-40 912	-37 260	-43 120
Q.		Daň z příjmů za běžnou činnost	32 525	10 903	5 143	4 552	27 578	6 315	10 531	20 379
Q.	1.	splatná	28 893	23 305	5 986	11 735	19 040	15 313	14 621	25 130
	2.	odložená	3 632	-12 402	-843	-7 183	8 538	-8 998	-4 090	-4 751
	**	Výsledek hospodaření za běžnou činnost	56 148	-12 523	105 454	-22 710	13 172	-4 919	-3 194	42 099
XIII.		Mimořádné výnosy	5 000	0	45 192	0	0	0	0	0
R.		Mimořádné náklady	8 035	0	116 639	0	0	0	0	0
S.		Daň z příjmů z mimořádné činnosti	-728	0	0	0	0	0	0	0
S.	1.	splatná	-728	0	0	0	0	0	0	0
	*	Mimořádný výsledek hospodaření po zdanění	-2 307	0	-71 447	0	0	0	0	0
	***	Výsledek hospodaření za účetní období (+/-)	53 113	-12 523	34 007	-22 710	13 172	-4 919	-3 194	42 099
	***	Výsledek hospodaření před zdaněním	84 910	-1 620	39 150	-18 158	40 750	1 396	7 337	62 478

8.2 Rozvaha a VZaZ společnosti Lagardere Travel Retail

Tabulka 17 Rozvaha společnosti Lagardere Travel Retail v tis. Kč

Označení	AKTIVA	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	AKTIVA CELKEM	405 704	519 118	879 607	765 419	914 346	1 093 079	1 103 633	1 076 284
B.	Dlouhodobý majetek	264 250	355 285	388 824	556 717	614 090	806 728	833 408	812 093
B. I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	3 093	32 227	41 223	60 150	50 673	38 293	36 070	30 398
B. I. 1.	Software	2 448	4 061	3 935	3 798	3 082	1 792	3 043	3 449
	2. Ocenitelná práva	0	19 894	37 288	51 990	46 948	34 462	28 504	22 106
	3. Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	614	8 172	0	4 128	643	2 039	4 448	4 071
	4. Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek	31	80	0	234	0	0	75	772
B. II.	Dlouhodobý hmotný majetek	118 181	179 812	204 255	226 038	241 870	237 735	266 638	250 994
B. II. 1.	Stavby	39 281	66 879	60 821	60 813	60 116	57 039	86 891	80 842
	2. Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	77 241	119 353	141 970	160 679	177 439	159 595	173 674	167 482
	3. Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	1 514	3 481	1 386	4 399	4 203	9 746	6 049	2 670
	4. Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	145	99	78	147	112	11 355	24	0
B. III.	Dlouhodobý finanční majetek	143 246	143 246	143 346	270 529	321 547	530 700	530 700	530 701
B. III. 1.	Podíly v ovládaných a řízených osobách	143 246	143 246	143 246	143 246	195 447	254 600	254 600	254 601
	2. Podíly v účetních jednotkách pod podstatným vlivem	0	0	100	126 100	126 100	276 100	276 100	276 100
	3. Pořizovaný dlouhodobý finanční majetek	0	0	0	1 183	0	0	0	0

C.		Oběžná aktiva	121 564	140 241	255 242	153 403	222 968	216 073	208 251	211 218
C.	I.	Zásoby	42 837	49 716	53 775	68 682	73 720	72 189	64 665	67 685
C.	I.	1. Materiál	3 417	8 291	10 605	15 845	19 277	12 676	8 647	11 895
		2. Zboží	39 420	41 425	43 270	52 837	54 443	59 513	56 018	55 790
C.	II.	Dlouhodobé pohledávky	25 792	19 569	13 884	14 690	14 930	60 040	57 471	55 998
C.	II.	1. Pohledávky z obchodních vztahů	600	0	0	0	0	0	0	0
		2. Pohledávky – ovládající a řídicí osoba	15 000	0	0	0	0	47 147	47 147	47 147
		3. Dlouhodobé poskytnuté zálohy	8 800	19 234	13 884	14 690	14 930	12 893	10 324	8 851
		4. Odložená daňová pohledávka	1 392	335	0	0	0	0	0	0
C.	III.	Krátkodobé pohledávky	33 793	47 517	179 042	57 582	109 780	48 953	62 314	63 763
C.	III.	1. Pohledávky z obchodních vztahů	23 559	31 918	30 964	35 047	44 518	32 774	38 451	35 798
		2. Pohledávky – ovládající a řídicí osoba	0	0	0	501	54 116	2 999	0	0
		3. Pohledávky – podstatný vliv	0	0	126 352	0	0	0	0	531
		4. Stát – daňové pohledávky	1	8 373	2 279	9 111	5 834	5 332	0	0
		5. Krátkodobé poskytnuté zálohy	9 979	6 546	14 811	12 101	5 132	6 875	17 009	12 180
		6. Dohadné účty aktivní	254	644	178	520	95	767	3 155	9 209
		7. Jiné pohledávky		36	4 458	302	85	206	3 699	6 045
C.	IV.	Krátkodobý finanční majetek	19 142	23 439	8 541	12 449	24 538	34 891	23 801	23 772
C.	IV.	1. Peníze	5 014	4 946	5 180	5 730	9 016	8 707	1 891	1 376
		2. Účty v bankách	14 128	18 493	3 361	6 719	15 522	26 184	21 910	22 396
D.		Ostatní aktiva – přechodné účty aktiv	19 620	23 592	35 541	55 299	77 288	70 278	61 974	52 973
D.	I.	Časové rozlišení	19 620	23 592	35 541	55 299	77 288	70 278	61 974	52 973
D.	I.	1. Náklady příštích období	19 620	23 592	35 541	55 299	77 288	70 278	61 974	52 973
Označení		PASIVA	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014

		PASIVA CELKEM	405 704	519 118	879 607	765 419	914 346	1 093 079	1 103 633	1 076 284
A.		Vlastní kapitál	173 039	179 608	181 147	318 579	314 887	326 183	336 068	351 388
A.	I.	Základní kapitál	24 000	24 000	24 000	150 000	150 000	150 000	150 000	150 000
A.	I.	1. Základní kapitál	24 000	24 000	24 000	150 000	150 000	150 000	150 000	150 000
A.	II.	Kapitálové fondy	138 000	138 000	138 000	138 000	138 000	138 000	138 000	138 000
A.	II.	1. Emisní ážio	138 000	138 000	138 000	138 000	138 000	138 000	138 000	138 000
A.	III.	Rezervní fond a ostatní fondy ze zisku	975	1 547	1 876	1 953	2 526	2 526	3 092	0
A.	III.	1. Zákonný rezervní fond	975	1 547	1 876	1 953	2 526	2 526	3 092	0
A.	IV.	Výsledek hospodaření minulých let	-1 383	9 493	15 733	17 193	28 053	24 338	35 094	48 068
A.	IV.	1. Nerozdělený zisk minulých let	15 863	26 738	32 978	34 439	45 299	25 421	35 094	48 068
		2. Neuhrazená ztráta minulých let	-17 245	-17 245	-17 245	-17 245	-17 246	-1 083	0	0
A.	V.	Výsledek hospodaření běžného účetního období (+/-)	11 447	6 569	1 538	11 433	-3 692	11 319	9 882	15 320
B.		Cizí zdroje	225 549	336 547	496 010	443 208	595 186	763 881	767 543	724 874
B.	I.	Rezervy	0	0	0	0	3 000	4 774	4 933	4 984
B.	I.	1. Rezerva na daň z příjmů	0	0	0	0	0	0	0	0
		2. Ostatní rezervy	0	0	0	0	3 000	4 774	4 933	4 984
B.	II.	Dlouhodobé závazky	0	0	618	3 150	2 693	5 634	8 579	10 816
B.	II.	1. Jiné závazky			618	3 150	2 693	5 634	8 579	10 816
B.	III.	Krátkodobé závazky	120 749	117 834	316 537	247 538	251 453	466 633	576 471	699 074
B.	III.	1. Závazky z obchodních vztahů	109 978	97 335	116 218	116 967	129 064	137 224	100 248	79 488
		2. Závazky – ovládající a řídicí osoba	0	8 146	185 087	111 580	100 087	297 440	321 747	368 036
		3. Závazky – podstatný vliv	0	0	0	0	0	0	105 000	188 169

		4.	Závazky k zaměstnancům	1 455	17	5 469	6 623	7 711	10 151	11 597	13 528
		5.	Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	1 494	1 566	1 706	2 268	2 837	3 467	6 048	5 787
		6.	Stát – daňové závazky a dotace	3 648	619	0	1 406	1 609	3 933	6 904	8 262
		7.	Krátkodobé přijaté zálohy	0	18	21	19		905	518	307
		8.	Dohadné účty pasivní	41 165	10 121	6 066	8 631	10 030	13 513	22 744	31 747
		9.	Jiné závazky	9	11	10	44	115	0	1 575	3 750
B.	IV.		Bankovní úvěry a výpomoci	105 800	218 713	178 855	192 520	338 040	286 840	177 560	10 000
B.	IV.	1.	Bankovní úvěry dlouhodobé	50 000	67 013	82 440	55 040	93 670	81 280	0	0
		2.	Krátkodobé bankovní úvěry	55 800	151 700	96 415	137 480	244 370	205 560	177 560	10 000
C.			Ostatní pasiva – přechodné účty pasiv	6 116	2 962	2 450	3 632	4 273	3 015	22	22

Tabulka 18 VZaZ společnosti Lagardere Travel Retail

Označení	TEXT	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
I.	1 . Tržby za prodej zboží	784 862	942 200	968 671	1 003 409	1 109 713	1 082 692	1 070 043	107068 9
A.	2 . Náklady vynaložené na prodané zboží	631 263	756 614	786 965	823 005	913 733	895 689	889 847	892732
	+	154 599	185 586	181 706	180 404	195 980	187 003	180 196	177957
	II.	89 740	122 863	179 801	239 682	293 377	449 074	517 384	599619
	II. 1 . Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	87 990	114 236	174 106	232 650	290 626	445 284	513 234	599619
	2 . Aktivace	1 750	8 647	5 695	7 032	2 751	3 790	4 150	0
B.		163 399	220 228	268 661	289 108	342 744	448 694	484 287	535969
B.	1 . Spotřeba materiálu a energie	16 670	29 361	49 034	64 897	82 458	177 595	204 106	237314
	2 . Služby	146 729	190 867	209 617	224 211	260 286	271 099	280 181	298655

	+	Přidané hodnota	80 940	88 241	102 856	130 978	146 613	187 383	213 293	241607
C.		Osobní náklady	36 891	43 786	58 255	68 424	81 507	109 702	137 794	159837
C.	1	Mzdové náklady	27 094	33 946	45 739	52 591	62 948	84 610	105 836	122612
	2	Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	9 162	8 885	11 610	14 988	17 581	23 556	29 883	35056
	3	Sociální náklady	635	956	906	845	978	1 536	2 075	2169
D.		Daně a poplatky	154	104	113	177	208	138	212	230
E.		Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	23 466	26 200	31 930	37 431	47 301	41 561	45 209	53113
	III.	Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu	511	558	705	650	4 889	1 119	2 338	71
	III. 1	Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	511	525	625	650	4 889	1 119	2 244	71
	2	Tržby z prodeje materiálu	0	33	80	0	0	0	94	0
F.		Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a materiálu	46	2 192	382	292	7 664	444	2 001	0
F.	1	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	46	2 165	302	292	7 664	444	2 001	0
	2	Prodaný materiál	0	27	80	0	0	0	0	0
G.		Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období	1 734	-1 075	-5 976	881	8 387	-213	1 909	-6140
	IV.	Ostatní provozní výnosy	12 003	14 907	11 864	19 960	51 259	19 396	17 987	15161
H.		Ostatní provozní náklady	11 409	15 142	16 806	19 611	52 510	19 030	15 334	17027

	*	Provozní výsledek hospodaření	19 754	17 357	13 915	24 772	5 184	37 236	31 159	32771
	VII	Výnosy z dlouhodobého finančního majetku	0	0	0	0	144 000	0	0	0
M	1	Změna stavu rezerv a opravných položek ve finanční oblasti	0	0	0	0	140 246	0	0	0
	X.	Výnosové úroky	1 292	366	246	925	356	1 699	98	11
N		Nákladové úroky	5 040	6 536	7 878	7 440	8 979	13 662	10 674	9392
	XI.	Ostatní finanční výnosy	2 046	3 708	2 176	1 957	1 924	1 636	1 976	1744
O		Ostatní finanční náklady	2 084	6 753	5 857	5 678	6 228	5 874	4 969	4516
	*	Finanční výsledek hospodaření	-3 786	-9 215	-11 313	-10 236	-9 173	-16 201	-13 569	-12153
Q		Daň z příjmů za běžnou činnost	4 521	1 573	1 064	3 103	-297	7 586	7 708	5298
Q	1	splatná	4 264	516	111	571	160	3 009	4 702	3061
	2	odložená	257	1 057	953	2 532	-457	4 577	2 006	2237
	**	Výsledek hospodaření za běžnou činnost	11 447	6 569	1 538	11 433	-3 692	13 449	9 882	15320
	XII I.	Mimořádné výnosy	0	0	0	0	0	47 147	0	0
R.		Mimořádné náklady	0	0	0	0	0	49 277	0	0
	*	Mimořádný výsledek hospodaření po zdanění	0	0	0	0	0	-2 130	0	0
	** *	Výsledek hospodaření za účetní období (+/-)	11 447	6 569	1 538	11 433	-3 692	11 319	9 882	15320
	** *	Výsledek hospodaření před zdaněním	15 968	8 142	2 502	14 536	-3 989	18 905	17 590	20618